

לוח סוכה מן שנת תשע"ה

1450 א"ס' 17/11
08/10/2014
גלילי גליליה

סוכות תשע"ה

פתיח

לא יודע איך אתם? אני נוהג כבר שנים לצום ביום כיפור; אין לכך סיבה מרכזית אחת, אלא פסיפס של מרכיבים, שהמרכזי בהם היא העובדה שהצום הראשון שלי היה בשנת 73 בהיותי חייל סדיר, פחות מיממה לפני שפרצה אותה מלחמה ארוכה שפערה בנו פצעים שמסרבים להגליד. מאז, באופן רוטיני, שנה אחר שנה, אני עושה זאת באדיקות חילונית בלתי מתפשרת, שכוללת בין השאר פעילות גופנית, לא מאומצת במיוחד, כאילו לומר: אם נועדתי לסבול ביום הזה, אז עד הסוף. לא, בבית הכנסת 'אשדות יעקב איחוד' לא תמצאו אותי, לא מרגיש צורך לבקש סליחה מאף אחד (ואם כן, אעשה זאת בכל יום מימות השנה) לא להתנצל, לא כלום. חטאתי, פשעתי, עווייתי, ועוד אחטא רבות, משום שחטא היא פעולה אנושית נורמטיבית, בדרך כלל לא רצונית, שאדם עושה, ולרוב אחר כך מצטער עליה, מה שלא ימנע ממנו לשוב ולחטוא שנית.

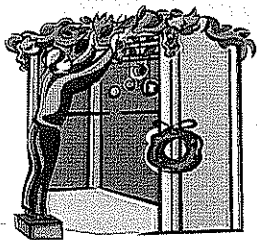
ירון לונדון כותב ואני מסכים איתו: "...אלפי שנים משננים היהודים את הטקסטים המצווים עליהם לנהוג כך ולא אחרת, ואלפי שנים הם מקיימים את הטקסים הנועדים לעוררם לחשבון נפש, אבל את יצריהם הרעים לא הדבירו, וכוחו של השטן, אם נשתמש במושגים דתיים, לא פחת במאום. את הטענה הזו אפשר לאמת או לשלול רק בדרך אחת: בדיקת שיעורי הפשע בקרב היהודים, ובדיקת התנהגותם של היהודים כלפי נתיני מדינתם שאינם יהודים וכלפי התושבים בטרטוריות שכבשו. לפי דעתי, התוצאה חד משמעית: יהודים הדבקים בטקסים מסורתיים, ומשננים ללא הרף טקסטים האמורים להיות בעלי השפעה מטיבה, אינם עולים באיכותם המוסרית על יהודים שאינם מקפידים על כך, והחברה היהודית בכללה, אינה טובה ואינה רעה מתבררות אחרות המאמינות באלוהים אחרים..."

כנראה שהשפעתו הטובה של יום הכיפורים, מסכם לונדון, מסתכמת בשיפור הכושר הגופני בעזרת רכיבה על אופנים.

מסכים עם כל מילה.

**חג סוכות שמח!
מחכים לגשם ראשון**

אבנרון

סוכות באשדות יעקב

היא אוכלת דיאטה בחג - אך בולעת בגדול.
 חנוך ראובני בא מתל-אביב באוטובוס
 האחרון,
 מביא אתו ברכת חג אישית מדוד בן גוריון.
 רק אבא עם קטע קריאה אחד לא רגוע,
 יעקב ענבי נסע עם רבקה לשבוע.
 והוא נרגע רק כאשר בדרך נס,
 הרצל שפירא הסכים במקומו להיכנס.
 והייתי ממשיך בזיכרונות שעה ארוכה,
 אם דינה לא הייתה קוראת לי להניח לסוכה.
 ומודיעה: בשנה הבאה תתחיל לכתוב בפורים,
 אם אתה רוצה לסיים עד יום הכיפורים.
 תודה ענקית לך הניה המתוקה,
 שכל סוכות טורחת, מבשלת ומנקה,
 מפגישה את כולנו אצלך בסוכה.

מתי עמלי

נכתב למפגש סוכות אצל הניה שפירא
 בסוכה לפני שנתיים.

כל ערב חג אני נתקף בתשוקה,
 אני מייחל ומחפש חברים לסוכה.
 מין חסך שכזה, אני חייב להודות,
 לקבץ סביבי את החברים מאשדות.
 עוצם עיניים, מנסה להחזיר המראות,
 איך נראה בילדותנו חג הסוכות.
 אבא דימלנד רכז התרבות הלאומי,
 משגר את ילדי הקיבוץ לדשא הצפוני.
 מיכאל בן-ארצי עם משור ארוך חותך,
 אני אוחז בכף תמר אחת... ומושך,
 לאורך שבילי הקיבוץ בענף נאבק,
 ואחרי מתמר לשמיים עמוד האבק.
 שולחנות בסוכה מקיף כהן נח,
 שורות שורות, עובד עם המח.
 ואתו מותחת מפות הניה ברקאי,
 כמה טוב היא חושבת, שהוא בחור אחראי.
 ובמטבח צוות הטבחיות מכינות מרק
 עדשים,
 אריה ניב וצוות הבניין על מסגרות הקרשים.
 כל בחור וטוב מכה בפטיש הך, הך,
 ברומיל מחנה את הסקניה ליד המטבח.

הדה מציבה את הרוקדות יד ליד חזה לחזה,
 אני לא מבין בריקוד מודרני - אבא מודה.
 וממחסן החגים קישוטי החג מוצאים אל
 החוץ,
 אותם צייר אריק קורן האומן של הקיבוץ.
 יעקב לוזי מכריז על כד עתיק שמצא,
 וכולם שואלים: מה הקשר שלו לסוכה?
 צבי גולדברג מציע למלא אותו קרח,
 ולשלוח אותו כמו ספוטיניק לירח.
 ופרנץ ב"ק שולח לכולם חלות טריות,
 עם חלה ביד מפוזות הדה והנערות.
 ואליהו כהן מבקש שיבליטו את החזה,
 זה נותן לו השראה לצילום המחזה.
 מהרפת מדדכי גלי שולח חלב ישר מהפרות,
 ומצטרפות לחגיגה גם דיצה ומירליה
 המורות.
 מנהל בית הספר אורי פלג תולש אוזניים,
 למתי ושמעון שנתפסו משפריצים מים.
 מבית הספר קולות המקהלה בוקעים
 לשמיים,
 ארליך מנצח ביד אחת ובשנייה אוחז
 במכנסיים.
 חנה זינגר בודקת במטבח שהכינו הכל,

ממנהל הקהילה

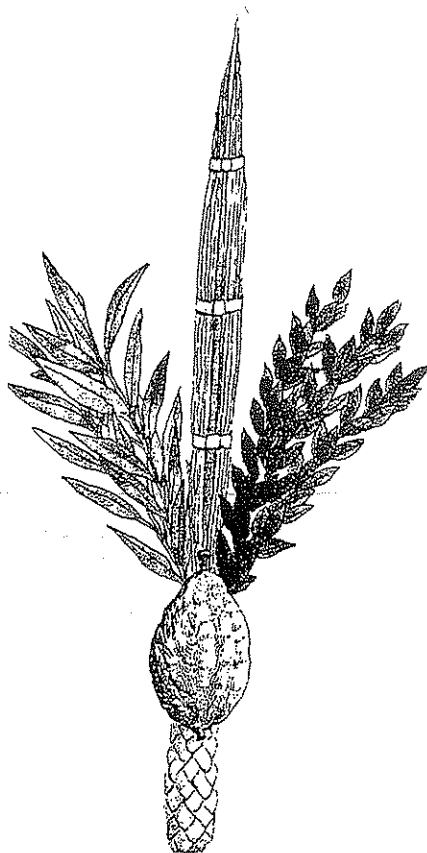

הקיבוץ מעביר, מזה שנים, סכום כסף לאגודה הקהילתית, עבור השימוש של התושבים בשירותי קהילת "נוף אשדות". משכירי הדירות בהרחבה מתבקשים בנוסף להעברת השוכרים ועדת קבלה יישובית, לדאוג להעברת התשלומים לאגודה עבור השוכרים. בימים אלה נטפל במימוש ההחלטה.

עבודת הריצוף ברחוב נהריים בהרחבה כמעט והושלמה. יש התקדמות, אט אט ירוצפו השבילים, ייסלל הכביש, אח"כ ניטע ונשתל. מי ייתן ונסלול כך דרכים בינינו, דרכים משלבות.

חג שמח,

דורון

ראש השנה מאחורינו; למעלה מ-200 משתתפים קיבלו את פניה של השנה החדשה יחד בטקס משותף (עם ריח של פעם), סעדו ארוחת חג על שולחנות ערוכים בטוב טעם. תודה לכל השותפים בביצוע.

בזמן כתיבת שורות אלה, ניצבים אנו בפתחו של יום כיפור, שיאם של עשרת ימי התשובה. הרמב"ם כותב עליהם: "אף על פי שהתשובה והצעקה יפה לעולם, בעשרת הימים שבין ראש השנה ויום הכיפורים היא יפה ביותר, ומיד היא מתקבלת".

התשובה היא התיקון הפנימי של האדם. כולנו חותרים להשתפר כבני אדם. בני אדם החיים בקהילה. איש איש ומקומו.

בימים אלה מהרהר אני, יותר מתמיד, במעשיי, כאן במסגרת תפקידי. שואל עצמי האם אני נוהג בהגינות? ביושר? בענייניות? באופן המכבד את הזולת? באופן הרואה את הזולת? באופן העונה על דרישות התפקיד שלי?

עלון זה ימצא אתכם בערב החג. חג הסוכות. שנשמח בחגנו.

ומספר עניינים הנובעים משיבת ועד ההנהלה המדווחת בעלון זה:

צעד קטן. מתחם הפנאי. הקצאה לתכנון. עוד נצעד דרך. אבל, אין ספק: זה אזור המפגש שלנו, הבין אישי, הישיר, הספונטני. כך יוצרים קהילה. חייבים להפוך את החלום למציאות.

יש לנו אתר משותף. ניסיון שני בשנים האחרונות לייצר כיכר עיר, במת שית אינטרנטית. הושקע מאמץ רב בהקמתו. בידינו תוצר ראוי. פלטפורמה שזקוקה למישהו שיקדם את השימוש בה. זה לא עובד בהתנדבות. מאידך, מקורותינו, מצומצמים. החלטנו, אם כן, להקדיש לכך

סכום כלשהו, אמרנו כ-500 ₪. חשוב לנו למצוא את המשוגע לדבר שמוכן להטמיע את האתר בקרב חברי האגודה ובקרב בעלי התפקידים השונים. מישהו מוכן להרים את הכפפה?

בעיסקי קהילה

שהמציל היה לבד בברכה זמן רב וכל חודש כזה עולה עשרות אלפי שקלים וחבל. מי שבכל אופן ירצה להשתמש בברכה יעשה זאת בביטחון איל.

חג ה-90 חג היישוב - נוי - אנו עושים מאמצים גדולים להגיע עם יישוב נקי ויפה עד כמה שניתן בעליות כספיות גבוהות מהתוכנית - בהנחה שב 2015 יהיו שלושה רחובות נוספים בהרחבה מגוננים וצריכים אחזקה, הכוונה להגדיל את מספר ימי העבודה המושקעים בנוי באחוזים נכרים.

זהו עדיין רק רעיון שיש להתייחס אליו בזמן בניית תקציב 2015, בקיבוץ ובוועד המקומי.

חג-שמת,

שאל

לבני הדור הצעיר,
הנה מתחילה לה עוד
שנה.....
ואיתה גם שנת לימודים חדשה.....

לימודי צעירים תשע"ה

על פי החלטת הקבוץ - כל בן שהוריו חברי קבוץ לפחות 20 שנה, מקבל בגין הוריו 40% מעלות של שלוש שנות לימוד בשכר אוניברסיטאי אחיד.

הכסף ניתן החל מהשנה בה נרשמים ללימודים, או בתום 5 שנים מהשחרור מהשירות הצבאי.

כל סטודנט מתחיל או ממשיך, מתבקש להיפגש לשיחה קצרה על לימודיו.

לשמוע ולהשמיע.....

ניתן לתאם את המפגש עם אודי כהן רכות הדור הצעיר

שנה טובה וחג שמח!

אודי כהן 050-8652-444

חודש אוקטובר הגיע ובנוסף לכל השאר אנו עוסקים בתכנון שנת 2015.

היטל ביוב - היטל ביוב זהו היטל שמשולם על ידי כל בית מגורים או עסק למועצה האזורית על מנת שיהיה למועצה כסף לתחזק את מערכת הביוב ולהוביל את הביוב משער היישוב ועד למפעל טיהור השפכים. (זה לא שייך כלל ל-1.4 ₪ ועוד מע"מ שאנו משלמים בחשבון אגודת המים בכדי להחזיק את המערכת הפנים ישובית של הביוב).

נכון להיום ובשנים האחרונות הקיבוץ משלם במרוכז סכום של עשרות רבות של אלפי שקלים בשנה למועצה כהיטל ביוב - כיום, עם הצמיחה שלנו ומגוון האכולוסיות, הסכום יופרט וכל דירה או עסק ביישוב ישלם 3.29 ₪ על כל קוב מים המשמשים לשימוש ביתי, למועצה האזורית - יתכן ובשלב הראשון הקיבוץ יבצע את הגביה ויעביר את הכסף למועצה האזורית ובשלב יותר מאוחר לאחר התארגנות המועצה לגביה, התשלום יהיה ישירות למועצה בדיוק כמו הארגונה שהמועצה גובה מכל בית אב או עסק ביישוב.

המחירים משתנים מעת לעת על ידי משרד הפנים ומי שמעוניין להתעמק יותר יכול להיכנס לאתר המועצה האזורית ולרשום "חוק עזר לעמק הירדן (אגרת ביוב) התשס"ז - 2007 או לברר איתי כיצד למצוא את החוק.

שימו לב שזה מעלה את מחיר קוב המים לשימוש ביתי 11.5 ₪ לקוב מים וחייבים למנוע בזבוז.

ברכת השתייה - בתום החג השני של סוכות 16/10 אנו נסגור את הברכה עד לקיץ הבא - אחזקת הברכה והתשלומים עבור השימוש בה יעברו דיונים במהלך השנה. מקווה שנסכם יחד מי בעל הברכה - הקיבוץ (אגש"ח) או האגודה הקהילתית. בכל מקרה ניראה לי שבעונה הבאה נסגור את הברכה בסוף אוגוסט ולא נחכה עד לחגי תשרי - מספר המשתמשים בספטמבר ואוקטובר השנה היה זעום ביותר היו ימים ושעות

חקלאות אשדות קוצרת הצלחות שיחה עם מנש

הנהלת החקלאות שהתקיימה לאחרונה, אושרה נטיעה של 100 דונם נוספים של אבוקדו (300 דונם בס"ה) שיבואו על חשבון שטחי הזיתים האחרונים שנותרו בהר.

הגד"ש מסיים שנה טובה מאד, למרות שהפסדנו כסף באבטיחים (שוק מוצף שהביא לנפילת מחיר). במהלך 2014 עשינו שני דברים מאד משמעותיים שהביאו להגדלת הקף הפעילות והרווח:

א. גידלנו יותר דונמים ויותר דו-גידולים עבור עצמנו

ב. יצרנו הכנסות משרותי ניהול ועיבוד שאנחנו נותנים למשקים שכנים וכן לחברת 'קיימא' ששכרה מאיתנו את החממה בדושן ומקבלת מאיתנו שרותים נוספים.

חשוב להדגיש שנקנה טרקטור ג'ון דיר חדש ומשוכלל שמאפשר דיוק רב בעבודה והספקים גבוהים.

ענף העכוב הוכנס תחת כנפי הגדש כדי לדחוף אותו מקצועית וכדי לשמר את הידע העצום שצבר מיכאל לוי. עכוב הוא גידול ייחודי ופתרון מצויין לאדמות שוליות, ולכן אני בדעה שצריך לשמר אותו, מה גם שבשורה התחתונה הוא מפרנס חבר קיבוץ בצורה מאד יפה.

בהודים נוצר שילוב של מחיר סביר לבשר עם תוצאות מקצועיות פנטסטיות. שילוב של שני גורמים אלה בתוספת היתרון לגודל, מביא לשורה תחתונה יוצאת מהכלל, ועל אף זאת, לא אמרנו את המילה האחרונה, ויש תמיד לאן לשאוף. שלוש וחצי שנים אנחנו עמלים על הגדלת התב"ע של שלושת חוות ההודים (שתים בסירין וחוות ירמוך לגידול הודנים) ולאחר שזו אושרה, הולכים לקראת הליך של בקשת היתר בניה להרחבת החוות הקיימות ב- 25 אחוז שאמור להסתיים עד סוף 2015. חשוב לציין שבענף ההודים אין מיכסות אך מעת לעת נעשים הסדרים למנוע הצפה של השוק. צריך לזכור שההודים הוא ענף שלצד הסיכויים, קיימים בו לא מעט סיכונים, בעיקר מחלות שיפגעו בלהקה. השילוב של צוות מקצועי,

סוף בעמוד הבא

כאשר אנחנו נכנסים לרבעון האחרון של 2014 ניתן לומר כמעט בוודאות שחקלאות אשדות איחוד, הולכת לסמן את אחת השנים הטובות והמוצלחות בתולדותיה, אם לא הטובה שבהן; וכמה סמלי הדבר, כאשר מסכמים 90 שנות חקלאות בתנאים לא קלים כמו אלה של עמק הירדן. מטעמים של צניעות, אין אנו נוהגים לציין מעל דפי העלון נתונים מספריים, אבל התוצאות, הן המקצועיות והן הכלכליות, מלמדות שנעשה כאן חריש עמוק וכי הופקו לקחים משנים פחות טובות. אחד השינויים הבולטים בחקלאות הצמחית של אשדות הוא המעבר לניהול רב-ענפי של כל גידולי המטעים (מנגו, בננות, אבוקדו, תמרים) וכניסת הגד"ש לפעילות אזורית מגוונת שלא היתה בעבר, שמאפשרת מיקסום הידע, הציוד, כח האדם והניסיון המצטבר. אחד הענפים שתרם תרומה מכרעת לשורת הרווח של 2014 הוא הבננות שהשכיל לנצל תנאי שוק טובים ועיתוי נכון, כדי למקסם רווחים שמכסים על שנת 2013 שהתאפיינה במחירים נמוכים במיוחד. כנ"ל ענף ההודים, שממשיך במסורת ההצלחות שנה אחר שנה.

בתוכנית 2014, אומר מנש, רצינו לשמר את תוצאות 2013 שהיו טובות מאד, אלא ש- 2014 הוכיחה שאפשר וצריך לשאוף ליותר. בראש רשימת המפתיעים עומדים הבננות וההודים עם תוצאות מרשימות מאד, שהן הרבה מעל התוכנית. בבננות חלק ניכר מהתוצאה היפה נובע מקור קיצוני ששרר ברחבי הארץ בדצמבר 2013 ופגע קשות ביבולים של אזורים שמתחרים בנו. כתוצאה מהמחסור בפרי, מחיר הבננה טיפס כלפי מעלה והתוצאות מרשימות. ירד אמנם מעט גשם בחורף האחרון, אבל אנחנו באזור בוועתי, שבו הגשם לא בהכרח משפיע על היבולים, ולפי שעה יש לנו כמויות מים מובטחות מאגודת המים שעונות על הצרכים. כמובן שהגשם חשוב מאד למשק המים, וכולנו מקווים לשנה הרבה יותר גשומה.

על ענפי המטעים נכתב בהרחבה בעלון שעבר, ולא נוסיף על כך, למעט העובדה שבישיבת

חקלאות אשדות – סוף

קליטה לחברות

ברוכות הבאות סנוניות ראשונות

כבר חודשים שאנו עובדים על הקליטה, עושים הכנות, שינויים והתאמות, והנה הגיעו ימי תשרי – והקליטה החלה!

שמחה ומאושרת לבשר שכבר 7 משפחות נרשמו, והחלו את דרכן בשלבים השונים של הקליטה. והן:

כרמל (בן דוד) ואיתמר גנץ

יערה (זאבי) ועומר שני

נואית (שושני) ואורן ברגר

נטעלי ודן רשף

רות (רוזנבלום) ויונתן שטיינדל

עמרי ושיר מנטל

עמרי ואפרת ספיבק

משפחות נוספות ממש רגע לפני הצעד הראשון, ואחרות בשלבי ברורים, כולן בוחנות ובודקות כמו שגם אנחנו בודקים ושואלים.

בתקווה ששני הצדדים יקבלו את ההחלטה

הסופית לחיוב, ובקרוב תצעדנה משפחות

בשערי ה"קלפיי" לחברות.

ואין ספק – שאלו הן רק סנוניות ראשונות

של הסתו...

בהצלחה למשפחות,

בהצלחה לכל בית אשדות,

שנצא כולנו לשנה טובה,

שנת קליטה שלווה ומחבקת.

חג שמח!

זהר יחיאלי

יעילות מאד גבוהה וחיבור למשחטת 'עוף טוב' הן סיבות מרכזיות לכך שאנחנו במקום הנכון. מאחר והודים זה ענף עם משמעות כלכלית גדולה מאד לכלכלת אשדות, אנחנו צריכים לתת את דעתנו על הכשרת חבר נוסף שינהל הענף בבוא היום. רפי הוא איש מקצוע נפלא, שמחזיק צוות ברמה מאד גבוהה, אבל לא לעולם חוסן וכולנו בני אדם.

פטם - שנת 2013 היתה טובה מאד לפטם וגם 2014 תהיה בסדר. יש הסדר שנעשה במישור הארצי שמאפשר להחזיק את המחירים ברמה סבירה ולשמור על יציבות הענף, כאשר שם המשחק הוא מספר האפרוחים שמותר לכל מגדל. צריך לדעת שכומר היצור של ענף הפטם בארץ גבוה בשלושים אחוז ממה שמייצרים בפועל, ולכן אשדות עושה חמישה מדגרים במקום שישה ומספר האפרוחים בכל מדגר קטן ברבע מהקיבולת המכסימלית. אנחנו בוחנים את התפתחות הענף באשדות, וישנן כל מיני אופציות כדי לעבות את הרגל הזו של הפטם וליצור איזונים בין הפטם לבין ההודים בשנים כאלה ואחרות.

מבני הפטם שלנו מיושנים וחיים על זמן שאול (תרתי משמע) כי האזור מתוכנן בעתיד לבניה, ולאור זאת נבחנות אופציות גם מחוץ לאשדות.

ענפים נוספים שאינם חקלאות:

רכב אשדות - שנה דומה לקודמתה. עומד יפה בתוכנית, אך אני לא רואה פריצה גדולה בהקף הפעילות בשנים הקרובות.

תובלה הענף, שהתייצב על שש משאיות, עומד יפה בתוכנית, נשען לא מעט על לוג ונסמך בחלקו גם על עבודה שמקבל מארגון ההובלה האזורי, תמורת עמלה.

על נהרא והרפת בסקירות נפרדות.

ערך: אבנרון

מהנעשה ברפת נטופה

על השטח" לתחילת עבודות העפר וביצוע הבנייה.

תודה

בהזדמנות זאת אני מבקש להודות לתמי שניפר שליוותה את הרפת מהקמת השותפות. תמי עשתה עבודה טובה, בצנעה, ברוגע ובסבר פנים יפות. איחולי הצלחה כנים בהמשך דרכה.

חג שמח, בשם צוות הרפת,

מוטי רחמים

סוכה נהדרת / דתיה בן דור

בנינו בחצר סוכה נהדרת
מי שרוצה לראות - שיבוא
איתנו בסוכה רוח סתיו מזמרת
מי שרוצה לשיר - שיבוא
קישטנו הסוכה בתמרים ורימונים
ומי שרוצה לטעום - שיבוא
איתנו בסוכה כל ארבעת המינים
ומי שרוצה לברך - שיבוא

בנינו בחצר סוכה נהדרת
מי שרוצה לראות - שיבוא
מי שרוצה לשיר - שיבוא
ומי שרוצה לטעום - שיבוא
ומי שרוצה לברך - שיבוא

השנה לראשונה אנו חורגים בשיווק החלב. בסיכום 8 חודשים שיווקנו כ-770,000 ליטר יותר מאשתקד וכ-400,000 ליטר מעל המכסה, ולראשונה מאז הקמת הרפת אנו משלמים קנסות בעבור ייצור חלב חריג. יחסי המחירים בחצי השנה הראשונה היו גרועים ביותר בגלל עלייה חדה במחיר המזון הגס ואי עדכון מחיר החלב. מכאן שהרווח קטן יותר מאשר ב-2013, אך להערכתי נסגור את הפער בחודשים הקרובים.

תוצאות מקצועיות

השיפור כמעט בכל התחומים נמשך.

- אתווי התעברות גבוהים.
- ירידה בתמותה.
- עלייה בתנובת החלב לפרה יחד עם ירידה במוצקים.
- חריגה בחלב.

במישור הארצי ישנה ירידה בשיווק החלב, חלק מהקיטון נובע ממתקפה של "טבעוניים" על ענף החלב, טרנד שתפס תאוצה ארצית. להערכתי מגמה זו תיבלם. כתוצאה מהירידה בשיווק והעלייה החדה בייצור נוצרו עודפי חלב גדולים, מה שמקשה על תכנון ייצור ושיווק החלב.

בשנת 2015 צפויות גזירות עם תשלומים מופחתים למשקים שחורגים. הגזרות הן בעיקר עבור החלב המיוצר בחורף. אנו נערכים בהתאם והעברנו חלק לא מבוטל מהשיווק לייצור בקיץ.

הצוות מתנהל על מי מנוחות. תאילנדי אחד מבין הארבעה נסע לחופשה ולא חזר. אנו מצפים לקבל עובד תאילנדי במקומו.

השקעות

אנו נערכים לבניית סככה נוספת שתפחית מהלחץ והצפיפות בו נמצאות הפרות והעגלות. להערכתי עד אמצע נובמבר ינעלה

ראש השנה שלנו

סיבה לדבר; תגידו מפגש מרגש (ואכן היו כאלו), נכון, אפשר להתאפק חצי שעה ולגשת בסיום הטקס ולומר שנה טובה; תגידו היה חם והמוזון לא הספיק; נכון, אפשר היה לצאת החוצה מבלי לדבר. אין תירוצים לתופעה זו. הקהל היה מעורב הן בשירה, הן במחיאיות כפיים, במוזיקת יין, באכילת סימני החג; היו מספיק הפסקות להעביר חוויות ולהשחיל מילה. שמנו על השולחנות קצת אוכל כדי שניתן יהיה לתת לילדים הצעירים נישנוש במקום דיבור.

אמרתי לעצמי שאם בעתיד אעשה טקס נוסף - על השולחנות תהינה הוראות התנהגות בטקס, ובכל פעם שהרעש יגבר, יוקרן משפט במצגת "אנא שימרו על שקט בזמן קריאה ושירת סולוי" וכן יוצבו שלטים המבקשים לשמור על שקט.

בני האמצעי יותם גר בדגניה אי עם אשתו וילדיו, ואני נוכחת ברוב החגים של הקיבוץ, ותאמינו לי, הקהל שקט מאד לאורך כל הטקס, בין אם הוא מתקיים באולם סגור ובין אם הוא בחוץ על הדשא. ובדגניה יש אותה אוכלוסיה כמו אצלנו. כך שניתן לקיים טקסים בשקט יחסי של ציבור גדול בו נמצאים ילדים.

שרה בארי מורה בפנסיה

בעצה טובה!

לחן ואסוף קליין

והילדים אלו ודור

עם כניסתם לביתם החדש כרחוק

נהר"ם

בסיומו של ערב ראש השנה, ברצוני להביע את הערכתי לעדי גל ואדווה אטיאס על השקט שנתתן לנו הצוות המתנדב.

אדווה - חדר אוכל היה מסודר בצורה אסתטית ביותר, כל הפרטים הקטנים היו נכונים ובוצעו, ועל זה נאמר "אלוהים מצוי בפרטים הקטנים". האוכל היה מצויין (לטעמי קצת יותר מדי) והפתעת אותנו בהודו ממולא שהיה משובח.

צוות עאטף היה אדיב, חרוץ וביצע את עבודתו מצויין.

עדי - איתך לא עבדתי, רק נהניתי מארגון הטיולים שאת אחראית עליהם. כל מבוקשנו (נכון שהיינו די צנועות) ניתנו לנו:

עיצבת לוח מודעות מקסים בניחוח של פעם. על הלוח היו גיבורי תרבות שהיו עושים לנו את ראש השנה כמו: יצחק מאור, מיכאלה דיין, שרהילה שרון תבדלי"א והריקוד בלבן של הבנות הצעירות. היית זמינה לנו בכל עת ולא הראית שאת היום אדם עסוק ביותר, הרגשנו שאת עובדת רק בשבילנו.

אז תודה לכן בנות יקרות נושאות דגל העתיד - אם יש נשים כמותכן - העתיד נראה וורוד.

תודה מהצוות: שרה בארי, ראלי ראובני, אודי ניב.

ובנוסף - ראלי נידבה אותי לערוך איתה את החג... מאחר וראלי עובדת ואני בפנסיה, נראה לי נכון וכדאי להירתם למשימה. התחלנו בארגון ערב ל-60 איש והגענו ל-200 (בלי צימרים).

מכאן ברצוני לדבר בכמה מילים על יתופעה, עליה נאמר לי שהיא רע הכרחי, ודעתי שונה.

הטקס לפני המסיבה, שארך בדיוק 30 דקות (מדוד) היה מלווה ברעש בלתי נסבל. מקורות הרעש לא היו ילדים קטנים, אלא דווקא שיח של מבוגרים. בדקתי. לא התרוצצו ילדים ברחבי חדר אוכל, למעט משפחה אחת, לה הערתי ומייד אספו את הילדים אליהם. תגידו - לא שמעו טוב, נכון, אז מה, אין זו

סוכות תשע"ה

עושים קהילה

90 לאשדות 31.10.14

עובדים באינטנסיביות וברצינות רבה לקראת החג.

בהזדמנות זו אני רוצה להגיד תודה ולהביע את הערכתי לכל אותם משתתפים, הבוגרים והצעירים, שמשקיעים זמן רב ומגיעים לחזרות הרבות.

ברכות לאשדות:

אנחנו מזמינים אתכם לשלוח סרטון וידאו קצר (15-20 שני) שבו הוא מברך את אשדות ליום הולדתה.

נשמח לקבל סרטונים גם מאנשים שאשדות בלבם ואינם מתגוררים באשדות.

הנכם מוזמנים להפנות בקשה זו גם לבניכם או חבריכם, בעלי זיקה לאשדות, המתגוררים בארץ או בחו"ל.

בסרטון יש לציין שם, קשר לאשדות וברכה.

את הסרטונים יש לשלוח למייל

video.ashdot@gmail.com

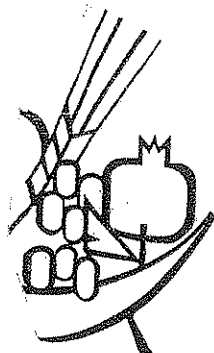
הסרטונים שישלחו יוקרנו במהלך אירועי 90.

*המארגנים שומרים לעצמם את הזכות לא להשתמש בכל החומר שישלח.

*לצורך חג ה-90 אנחנו מבקשים להמשיך ולהעביר להעביר תמונות זוגיות ותמונת משפחתיות.

בנוסף אנחנו מבקשים להעביר אלינו תמונות ילדים.

למייל tarbut.ashdot@gmail.com

סוף בעמוד הבא

בין חגים לבין חול...

ראש השנה -

בארוחת החג בחדר האוכל השתתפו כ-200 אנשים.

נערכה מסכת חג חגיגית ועשירה בהפקתן של ראלי ראובני ושרה בארי ובהנחייתו של אופיר קיים. ליווי מוסיקלי ושירה בציבור – בועז שרעבי. האוכל היה טעים ובשפע והאווירה חגיגית ומרגשת!

הערב, ערב סוכות – בשעה 20:15 מוזמנים להתכנס לטקס סוכות על פי המסורת האשדותית על הדשא הדרומי החדש (ליד גן השעשועים).

16.10 – חמישי, חג סוכות שני

"פרוזדור לחג ה-90" –

קרנבל הישוב בשעה 17:00 על הדשא הדרומי החדש (ליד גן השעשועים)

הפעילות הינה משחק קרנבל בקבוצות, המשלבת בתוכה את ההיסטוריה היישובית ומשתפת את כל שכבות האוכלוסייה-

חידונים, תנועה, מוסיקה ומשחק.

על מנת שנוכל להערך ולחלק את הקבוצות, אנו מבקשים להירשם מראש

במייל tarbut.ashdot@gmail.com

שמחת תורה – בשעה 19:30 במגרש הכדורסל.

25.10 – תערוכת "יוצרים 90"

פתיחת תערוכת היוצרים של אשדות יעקב איחוד לדורותיהם.

יום שבת בשעה 11:00 בבית גבריאל.

התערוכה תוצג במהלך חודש שלם.

31.10 – 90 לאשדות יעקב איחוד

חג הישוב ממש כבר כאן.

בעוד שלושה וחצי שבועות, ביום שישי, ז' בחשוון נחוג את חג ה-90 לאשדות.

החזרות בעיצומן,

המשתתפים בשירה, ריקוד ומשחק,

עושים קהילה - סוף

המופע המרכזי של החג יתקיים בדשא הדרומי החדש (ליד גן השעשועים).

לאחר חג הסוכות, בתאריך 19.10, כשבועיים לפני חג ה-90 תוקם במה ויערכו כשלוש חזרות בשבוע על הבמה.

אנו מתנצלים מראש בפני השכנים על הרעש

לגזור ולשים על המקרר:

8.10 ערב סוכות - 15:20 דשא דרומי

16.10 קרנבל הישוב - 17:00 דשא דרומי

16.10 שמחת תורה - 19:30 מגרש כדורסל

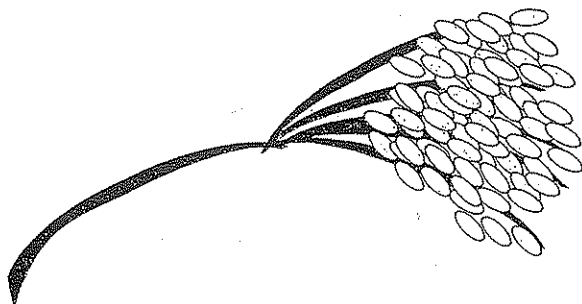
25.10 תערוכת אמני אשדות - פתיחה חגיגית ביבית גבריאל.

31.10 חג המשק - 90 לאשדות

נהנית לעבוד עם המון אנשים שתורמים מזמנם וכישרונם לבניית הקהילה הזו, בערבים, בחגים ובימי חול.

תודה לתורמים וגם תודה למשתתפים.

חג סוכות שמח,
עדי

אשדות בת 90

מילים: רונית אוחנה ואלון אוחנה.
לחן: אלון אוחנה.

כשאתה הולך בינינו, תסתכל סביב
בלי היסוס תשאל אותנו איך? ואז נשיב
כל ההתחלות דומות
כאן רקמנו חלומות
בין ירדן, כנרת וקמה

צל דקלים ותכול שמיים מלטפים אותך
ציפורים יפות כנפיים מזמרות לך
כשהעמק כך נפרס
במרחב בלתי נתפס
יש לך אוויר לנשימה

פזמון

בין חגים לבין חול
בין ירוק לכחול
אהבה פועמת כאן בלב שדות
בתברת יידיים
והמון ילדים
כמה טוב לנו לחיות כאן באשדות

כאן בנינו לנו בית וזה לא נגמר
כל האתמולים שלנו, מצמיחים מחר
בין שתיקה לבין מילה
בין קיבוץ לקהילה
שוב צומחת לנו התחלה

פזמון

בין חגים לבין חול
בין ירוק לכחול...

כשהעמק כך נפרס
במרחב בלתי נתפס
יש לך אוויר לנשימה
כאן רקמנו חלומות
ותקוות שמתגשמות
כבר תשעים שנה, באשדות

פזמון

בין חגים לבין חול
בין ירוק לכחול...

נהרא מודל 2014

מזלנו שהיה את ראש השנה, שהקטין מעט את הנזק. גם באוקטובר נרשמו ביטולים, אך מצד שני תיירות החוץ של קבוצות מתחילה לחזור אלינו בהדרגה וזה סימן טוב.

למרות שאוקטובר, נובמבר ודצמבר נראים כרגע בצבעי ורוד, ברור שלאור תחילת השנה הדי-בעייתית וספטמבר הצולע, לא נעמוד בתוכנית שהצבנו לעצמנו, אומרת אדוה, אבל בסך הכל הפגיעה היא לא מאד גדולה. אמנם הרווחנו פחות ממה שתיכננו, אך במהלך השנה העלינו מחירים לישראלים וכך הקטנו את הנזק.

חשוב להדגיש שכל אזור הצפון נפגע מהשלכות צוק איתן, אך האזור שלנו יחסית פחות.

מצאי חדרים - מתוך 44 החדרים שעומדים לרשות נהרא, 32 כבר משודרגים (עבודה מופלאה של צוות מיכה סוסן) ואנחנו נערכים לקראת שידרוג הדירות בבית 71 וכן ביצוע פרויקט גנני מרשים במקום בו היה פעם דשא. השקעות אלה כבר אושרו ויבוצעו במהלך 2015. השידרוג של הדירות הנותרות הוא הכרחי, היות שהן יחסית ברמה נמוכה וקשה לי לשווק אותן, אומרת אדוה. הדירות המשודרגות נמכרות בשניות, ואילו על אלה שאינן משודרגות, אני מנהלת מאבק עד הדקה התשעים, וגם סופגת לא מעט תלונות.

ניהול חדר האוכל

כאשר הוצע לי לנהל את חדר האוכל של הקיבוץ במסגרת נהרא, היו לי חששות די כבדים, אומרת אדוה, כי קיבלתי אותו לא כעסק ריווחי אלא כעסק מדשדש על סף סגירה. תוך כדי תנועה אתה מגלה דברים בלתי אפשריים כמו גודל העלויות, ואתה צריך לתמרן ימינה ושמאלה כדי לראות שאתה לא מפסיד. כשאתה נכנס לעומק המספרים אתה מוצא שלא ניתן לעשות שם שינויים גדולים מעכשיו לעכשיו, כמו בנהרא, שעלויות המזון, שהן ההוצאה העיקרית, מאפשרות מתח רווחים מאד נמוך, וקשה להביא את הפעילות לכלל איזון. המעבר

המשך בעמוד הבא

שנה מרובת תהפוכות ולא צפויה, עברה על האירוח הכפרי שלנו. התכנית ל-2014 היתה ריאלית וברת ביצוע, וכך גם התחזית החודשית, אבל מינואר ואילך דברים השתבשו ובהמשך קשה היה להשלים את הפערים. הרבעון הראשון: ינואר-מרץ, היה חלש באופן יחסי לשנים קודמות, ובעיקר ינואר ופברואר, שבשנים קודמות התקיימו בהם אימונים ותחרויות שחיה ב'בית איל'. המעבר של התחרויות למכון וינגייט השפיע עלינו מאד קשה והוריד לנו פלח שוק משמעותי בהתראה של חודשי ספורים בלבד, שלא איפשרו לנו להתארגן.

לדעתי, אומרת אדוה אטיאס, מנהלת נהרא, מדובר בצעד פוליטי, וצריך לעשות מאמץ עצום כדי להחזיר במשהו את הגלגל לכיוון 'בית איל' (תגובת אורנה שמעוני: מנהל 'בית איל', אלמוג אביעוז יושב בדיוני ועדת השחיה ופועל ללא לאות להשיב אלינו חלק מהתחרויות ואנו מקוים שהדבר יצלח בידו כבר בשנה הקרובה).

החודשים אפריל ומאי היו טובים לנהרא והכניסו אוירה אופטימית, בעיקר על רקע שידרוג כל 32 היחידות, שעזר לנו מאד בשיווק. חשוב לציין שהשנה סיימנו לשפץ גם את השכבה וקיבלנו עוד חדרים משודרגים שאיפשרו לנו להעלות מחירים לקהל הישראלי, אך לא לתיירות מחו"ל, שם המחיר נקבע שנה מראש, ולא ניתן להעלותו באמצע השנה בכל סוגי החדרים.

ואז הגיע מבצע 'צוק איתן'. ביולי נרשמו המון ביטולים של תיירים מחו"ל, אבל מנגד הגיעו ישראלים מהדרום, שאירחנו אמנם במחיר מיוחד, אבל התפוסה היתה מלאה ויצאנו נשכרים. חודש אוגוסט היה הטוב ביותר שידענו בשנים האחרונות, בעיקר בגלל שהעלינו מחירים בחדרים המשודרגים. את ההאטה המשמעותית התחלנו להרגיש בחודש ספטמבר בעקבות הביטולים של הגרמנים. השוק עובד כך שברגע שהסוכנים מזהים מלחמה, הם ישר עוברים ליעד חדש ולא ממחרים לחזור.

נהרא 2014 - סוף

גגות אסבסט - חלקם צבועים בשילוב עם דבק מיוחד וחלק לא. הצבע בשילוב דבק, מונע התקלפות האסבסט והפיכתו למסוכן. שוקלים להשלים את צביעת שאר גגות האסבסט.

תכנית 2015 - נצמדים לתכנון של 2014, הווה אומר: הכנסות של כ- 4 מיליון ₪ עם רווח של 10-15 אחוז.

צוות: רוב העובדות בקבלה הן סטודנטיות: **שקד איתן, דפנה בן נאים, נריה אפרת וגוני אלתר -** כולן לטווח הארוך. צוות המטבח כולל את **חסן** האחד והיחיד, שאין בלעדיו. נדיר למצוא עובד כל כך מוכשר, אכפתי ולויאלי שמשרה אוירה נהדרת. **יונתן אלתר** שעל מלאכת השיווק והרבה יותר מזה, שמשווק בנוסף לנהרא גם את הארוח הכפרי של בית אלפא ועמיעד, **אסתי גל** מטפלת בקבוצות ומעניקה טיפולי קוסמטיקה שמהווים בונוס לענף. יש לנו **צוות ניקיון** ותיק וטוב ויש כמובן את 'אם הבית' **חיה כהן** הנדירה, שידה בכל, ופותרת כל בעיה בקלי קלות.

וכמובן המנהלת הבלתי נלאית **אדוה אטיאס** שעושה, יוזמת, ולרגע לא עוצרת.

יש לנו בנוסף, חניה מסודרת, כולל אוטובוסים, מתקני ספורט ונופש שמעמיד לרשותנו הקיבוץ, כולל בריכת שחיה שאנחנו שותפים עיקרים במימונה; אין כמעט תלונות של שכנים על רעש וזיהום אויר, הרבה בגלל העובדה שירדנו מבתי ספר. גם התלונות על סחיבות אופניים בירידה מתמדת.

אבנרון

לקפיטריה נתן אמנם הקלה מסויימת, אבל גם בשיטה זו הרווח עדיין מאד נמוך והתימחור קשה. במהלך השנה ניסינו לעשות שינוי מסויים במחיר, אבל נשמעה קול תרועה וירדנו מזה, אבל בתחילת 2015 הולך להיות שינוי מחירים כלפי מעלה ולא יעזור כלום.

חדר האוכל מאכיל ביום רגיל כ-220 מנות; מתוכן 130 ילדים, 70 עובדים מ'לוגי' והשאר חברים. מעת לעת מגיעות קבוצות מנהריים ומעט מאד קבוצות על הדרך. האוכל של 'בטעם אפיקים' עונה על הציפיות. אפיקים ספק מצויין שאין לו מתחרים, לא במחיר ולא בשירות, ובכל התקלה הם מגיבים יפה. המרחק משחק לטובתם וגם לטובתנו. לתפריט העיקרי הוספנו גלידה ושתייה, כדי להגביר מעט את המכירות. ההורים לא שמחו על הצעד הזה משום שלא רוצים שהילדים יאכלו וישתו מתוק, ולכן השתיה המתוקה נאסרה על ילדים, אבל חברים לעומתם שותים, ודי הרבה. יונתן אומר שה'פנטזי' הוא כזה: המפעל מממן את עובדי 'לוגי' ב-25 ₪ לארוחה (עובדי הקיבוץ ממומנים ב-27 ש"ח) ואם העובד אוכל בפתות, הוא יכול להשלים בשתייה או בארטיק. אדוה מוסיפה שהמטבח ההיסטורי של אשדות הושכר על ידי הקיבוץ לגורם חיצוני שעוסק בקייטרינג, אבל אנחנו לא התחייבנו לקנות ממנו את המזון.

גינזון - כל פינה בנהרא מוקפדת ומושקעת. יש המון צל וחברת 'ליגני' עושה עבודה מאד יפה, כולל ה'אין דשאי', שם הולכים להשקיע סכום גדול בשידרוג.

חימום מים - עברנו לחימום עצמאי אחרי התלבטות גדולה, פרט לבית 72 לגביו קיימת בעיה ספציפית. לפי שעה זה עובד טוב, ונראה כמה חשמל נחסוך בחורף, או שלא.

טווסים החיבור נהדר, פרט לאכילת הגינות וקקי מסריח במיוחד. הטווסים אוהבים לעמוד מול הדלת ולהסתכל על עצמם במראה להנאת הצופים.

סוכות תשע"ה

חשבון נפש

הרהורים על יום הכיפורים

איך זה קרה?

התופעה מעניינת, שווה לחקור אותה. אולי זה משהו במבנה האישיות של האדם. ואולי זה משום שהתרבות הקיבוצית אינה מהווה אלטרנטיבה מספיקה לציין את היהדות שבנו. את הרצון שלנו לקשר עם אלוהים...

מהיכרות שטחית אני חושב שהיהדות הרפורמית. היא תשובה טובה אבל צריך מישהו ש"שולט בחומר" שיוביל את זה.

ובינתיים, נח יותר למי שזה חסר לו, להיות מובל על ידי מסורת בת כ- 1000 שנים.

לא רק קשר עם אלוהים

ומעבר לקשר עם האלוהים, נראה לי שחסר לנו מקום וזמן לקיים חשבון נפש אישי וקיבוצי המכוון אל עצמנו ולא כלפי היושב במרומים. איזה יום בשנה (או פעם בשנתיים) שבו נשוחח עם עצמנו ועם חברינו לישוב על מי אנחנו? מה אנחנו? מה אנחנו רוצים להיות? ממה היינו רוצים להיפטר? מה היינו רוצים לרכוש...

ועד שזה יתקיים

ועד שזה יתקיים, גם ערב יום כיפור, כמו שהפיקו ברוריה שרון, לירון ראובני ועמליה דיין, ערב בו שומעים את "ונתנה תוקף" שהוא שיר מרטיט שתכנו ("ובו תינשא מלכותך וייכון בחדס כיסאך") רחוק מאיתנו לצד "כולנו זקוקים לחדש" של נתן זך ואילן וירצברג. "כל נדרי" שלא ממש שייך אלינו לצד "החטיטה צומחת שוב" של דורית צמרת וחיים ברקני שירים משולבים בסיפורים מאד אישיים ולא מוכרים של חברים איתם אנחנו חיים ביחד כבר שנים רבות - היה חוויה נדירה וחשובה.

תודה למספרים. תודה לצוות המתמיד להפיק, לחדש, לרגש.

יונתן אלטר

יש דברים שרציתי לומר ואינם נענים לי המילים שבחרתי אינן הטובות מכולן

מילים: יענקל'ה רוטבליט לחן: יהודה פוליקר

והנה אני קורא בעיתון "ידיעות הקיבוץ" מ-ה- 3.10.14 רשימה קצרה של שלמה צפריר מגבת. שמבטאת את הדברים שרציתי לומר:

חטא הדרת נשים

משעה שהשתלטו הגברים על העולם בכלל ועל הנשים בפרט, הלכו כל הדתות - וההלכה היהודית בכלל - וסימנו את "מעמד האישה" לתחום השיפוט שבין הכיור במטבח מצד אחד ותשמישי המיטה מהצד השני.

ועל אף כל הגליונות, ואחרי יבוש הביצות וכיבוש השממה, והפילוגים והמלחמות, קיוונו לשבת סוף-סוף איש תחת גפנו. ולפתע... נפלאות דרכי שמיים, מתגעגעים בקיבוץ לחזור אל בית הכנסת ביום כיפור.

קשה להבין איך צאצאי חלוצים בוני הארץ נשאבים דווקא אל טקסי התפילה שמעניקים זכויות יתר למין הזכרי כחלק מעולם אורתודוקסי שערכיו מעלים אבק דורות, ושממנו נחלצו הורינו המייסדים.

נשבע לכם שאין לי דבר וחצי דבר נגד מי שנזקקים ל"כבוד" פעם בשנה - אבל כל אלה על תנאי, כי ניתן לעשות זאת תוך שוויון, בשותפות, בלי להתנשא, בלי למיין ולבדל, חברות מחברים, אהובות מאוהבים.

נאמר לנו במקורות כי אין יום הכיפורים מכפר על עבירות שבין אדם לחברו, ומאחר שלשון התורה היא זכרית יש להניח כי הכוונה גם ל"חברתו". איך זה מתיישב עם השתקת נשים בבית כנסת והצבתן למלמולים מאחורי וילון - לאלוהים פתרונים. והרי הן פסולות לעדות, לחזנות, לדיינות, לטלית, לתפילה, "לעמוד לפני התיבה", לפתחון פה, למניין, ובכלל לכל דבר ועניין.

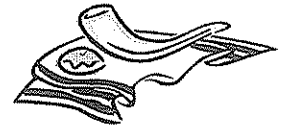
דרך קצרה מובילה בין הדרת הנשים בבית הכנסת להדרתן אל ירכתי האוטובוס. דרך קצרה עוברת מהשתקת בתפילה ועד להחרמת שירתן בכנסים ובשמחות - בקודש ובחול.

גם אם ינפנפו בתרגומי-כפרות ימים ולילות, לא תהיה כפרה לעדת המאמינים עד שיכו על חטא, לא בגלגול עיניים לשמיים, אלא מול פניהן של כל נשות עולמם.

ולבנות ישראל נקרא מכאן: "קומו התנערו" - הגיעה העת למחות, להתקומם וגם לבעוט - למען השם.

סוכות תשע"ה

יום כיפור שלושה יומנים, שלוש פנים

למדוד את חיי עד כה, לחשוב על העתיד. אבל לא נראה לי שאני יכול לעשות את זה בעצמי, לעצמי. נדמה לי שצריך בשביל זה לפחות שניים ורצוי שאחד יהיה איש מקצוע.

יש חכמה רבה ביהדות שנתנה לנו את יום הכיפורים, וכל אחד יכול להפיק ממנו את מה שהוא רוצה או צריך: חשבון נפש דתי, קיבוצי, קבוצתי או אישי או סתם שקט.

בחשבון שעשיתי היום הגעתי למסקנה שאני צריך יום כיפור כזה, פעם בחודש.

מיומנו se דן אלתר:

*לכבוד יום כיפור רציתי לבקש מחילה.
לא משהו גדול,
זה באמת לא נראה לי ביט דיל
משהו צנוע,
משהו שלי,*

אבל אני לא יודע ממי לבקש.

*אמרו לי צריך לבקש מאורא צולט, אלכת
לכותל ליט, למקולה.*

אבל לא הבנתי את זה...

*אמרו לי אלכת למדבר או למקוט מבורד
אחר, שבו אכיל "להתחבר".*

אבל לא הבנתי את זה...

*אמרו לי לכתוב את זה והקשה למחילה
תתאלא בכות ה"כאונה".*

טט את זה לא הבנתי...

*וכענתי לצומק, החלטתי שאני לא רוצה
מחילה.*

*צוד מצט יתחיל החורף ומחילה יהיה קר
ורטוב. ייכנס לי חולף לתחתונים ומלא נחשים
וקיפודים ייכנסו ויתפסו אחסה במחילה שלי...*

*טט אין מקוט לאורחים במחילה, שלא לדבר
צף החולש...*

אז ירדתי מזה.

*בינתיים אני נשאר בדירה שלי...
לפחות צד סוף החורף...*

יונתן

מיומנה של חנה סנע

"... ערב יום הכיפורים, גם הערב, ערב יום הכיפורים – לא אצום, כי אינני מרגישה צורך כזה. הערך היחידי שבצום, לדעתי, הבעת הסולידריות של כל היהודים בכל תפוצות העולם. אני מרגישה שיש לי דרכים אחרות להזגיש את השתייכותי ליהדות. אבל את תכנו של היום אשמור, אעשה את הבדיקה, וידוי..."

רצוני להתוודות, לתת דין וחשבון לעצמי, לתת דין וחשבון לאלוהים, זאת אומרת למדוד את חיי ומעשי לעומת האידאל הגבוה, הטהור ביותר אשר עומד לפני. להשוות את מה שהי צריך לעומת מה שהיה."

מיומנו של יונתן אלתר

הצום הוא ניסוי מעניין. כשאני צם אני נהנה מיכולת ההתמודדות שלי עם צרכי הגוף שנראים הכרחיים, לאכול ולשתות, צרכים שבד"כ באים על סיפוקם קרוב להיווצרותם. אני נהנה לראות שלפי החלטה שלי אני יכול לא לשתות ולא לאכול כלומר אני אדון לגופי ושולט בו לא הוא בי. כלומר, יש לי יכולת חשיבה עצמאית ואני יכול להתגבר על הרגלים של אכילה תכופה ורבה שמקורה בשפע האופף אותנו ולא דווקא בצרכי הגוף האמיתיים.

תחושת השליטה על עצמי נותנת לי כוח והבנה שאני אדון לחיי ולא אנשים אחרים ולא הרגלי תרבות של החברה המערבית יקבעו לי איך אחיה.

כיהודי, נראה לי נכון לעשות את הניסוי הזה ביום כיפור, ומתי אעשה אותו? ברמדאן? הצום ביום כיפור נותן לי את תחושת הסולידאריות עם העם היהודי, מחזק בי תחושת השייכות לעם הזה.

ביום כיפור אני נהנה מהשקט שנותנת לנו המדיה, מהשקט שאנחנו נותנים אחד לשני. האמת, הייתי רוצה לנצל את היום הזה

ולעשות חשבון נפש, לתת דין וחשבון לעצמי,

בשיחה שלי עם המתים - שרה'לה שרון
נכתב לרגל חג השבעים לאשדות

הם: יש לנו מה לומר וחלק מאיתנו מסכים להגיד. חלק אומר שאין טעם בלהגיד כי כל אחד חייב לעבור את הדברים בעצמו, מנסיונו; והחלק שבנו שרוצה לומר - נוהר. אז, ככה על בהונות, רק נגיד לכם - שחבל להתרגז, שצריך יותר לצחוק וליהנות, שלא כדאי להעליב כי הכח של ההתנצלות די נישחק, שצריך להיות אוהבים, פשוט לאהוב, וזה בכלל לא פשוט - כי גם אנחנו לא אהבנו מספיק - בעצם שום דבר לא היה לנו מספיק.

ועכשיו - ככה נכון שעצוב לכם כי אנחנו לא איתכם במסיבה (דווקא במסיבות חסרונו מורגש יתר על המידה), נכון שלא תמיד יש לכם מצב רוח לחגיגות האלה, ואתם שואלים את עצמכם על מה כל השמחה, והרעש, והמהומה, והתורנים, והחיסול, והבלאגן - אבל שתדעו לכם כי כאן - מרחוק, מלמעלה זה נראה חיוני כמו חמצן, חשוב כמו החיים עצמם - אז קחו בחשבון שכדאי שיהיה לכם שמח אפילו במאמץ קטן, כי אחר כך אחר כך... מי יודע מה יהיה אחר כך...

נ.ב. ריבונו של עולם למה דווקא אנחנו? למה... למה...

לפני סיום

בשיחה שלי עם המתים, הבנתי את הבכי. אם יהיו לי דמעות הן תהיינה גם מעצב, גם משמחה, גם מכעס, גם מהתרגשות - הבנתי שאלה דמעות חג. והנה מסרתי לכם ד"ש.

ולכם... עד שניפגש - היו בטוב
 מזל טוב לך אשדות

שרה'לה שרון

כאילו זה לא כל כך מתאים. שיחה עם המתים. דווקא בערב חג השבעים. כי אנשים רוצים לשמות. לבלות. להסיר דאגות. בני אדם נולדו לחיות וללמוד ולעבוד וליצור. אולי זה עיתוי לא כל כך מוצלח לכתוב את פשר השיחה עם המתים - בערב התרגשות שבעים. שכולם לוחצים ידים ואומרים מזל טוב- דווקא אז לשאול את המתים לשלומם.

אחרי מחשבה לעמוק (באמת) - חשבתי למסור לכם ד"ש. מאלה שבשעה הזאת לא מסבים איתנו למסיבה באופן פיזי - אבל יש להם מה לומר לנו. לכם. ולי. - לקראת חג השבעים - לא שיש רק לי קשר ישיר עם המתים - יש לחיים קשר למתים- לכולנו- אבל לי זה עושה נחמה כשאני משוחחת איתם בערב חג. חג השבעים.

אני: מה אתם מרגישים הערב?

הם: תראי, רצינו לבוא, רצינו להיות. הכי רצינו לחיות - אבל הגלגל מסתובב, והדרך לא תמיד ברורה - ולא ידענו שדווקא אנחנו נהיה הראשונים למטרה - והנה אנחנו פה ואתם שם למטה חוגגים.

מה אנחנו מרגישים? אנחנו מרגישים שייכים. הכי שייכים. למעשה בלעדית - לא הייתם חוגגים, ועם כל הצניעות, אנחנו נתנו לכם את הערב הזה מתנה.

אני: כן, אבל יש בכם עצב? שמחה? כעס? התרגשות- מה???

הם: כן. יש. יש מהכל. כמעט כולנו עצובים מאד - שלא נוכל להיות בשקופיות. שלא נוכל לשיר במקהלה. לא נוכל לתת ידיים ולהזיע ב-יהורה ראשונים! לא נלבש בגדי תפארת ולא נתבשם מריותות הצצר. יש בנו גם כעס - למה דווקא אנחנו? למה כל כך מהר? מה היה קורה לו נשארנו עוד קצת שם למטה? למה ריבונו של עולם סימנת דווקא אותנו? למה ולמה ולמה....

אני: הייתם רוצים להגיד לנו משהו? אפילו משהו קטן?

מזכרונותיו של חלוץ - ע. זאבי רעידות אדמה

אחר כך עבר לנתח בעיה כאובה שזעזעה באותם הימים את העמק – הסיכסוך בין עין חרוד ואנשי כפר יחזקאל על בעלות חלקת קרקע מסויימת. סיכסוך שהביא כמעט למכות. כאן ברל לא התאפק, התרתח, זעק, צעק והיכה במקלו על השולחן. 'הכזאת ייעשה בעמק, בין עובדי אדמה? פסוקו של ברל על תלות האדם והמצב בסביבתו, השפעת הסביבה האנושית על הפרט נחרטו עמוק בתודעתי. תמיד זכורים לי דבריו אלה באסיפה ההיא, לפיה אני דן על טבעו של אדם ומעשיו. בשבילי היתה פגישה זו עם ברל לנכס בחיי.

מאורע אחד שנחרת בזכרוני אירע שנתיים קודם, בחודש יולי 1927. בשעות אחה"צ, כשהחום הכבד רובץ על הכל, יצאתי לחצר אחרי שקמתי משנת צהרים. היה שקט ומעיק. לפתע הרגשתי נדנודים, זעזועים ונהימה עמומה. הסתכלתי סביבי: הכל נע וזע וחוזר. ראיתי את כוכב הירדן מתנודד כשיכור. מתחנת הרכבת, שעמדה במרחק כחצי ק"מ מהמשק נשמע רעש ועמוד אבק ועשן התרומם אל על. רעש של מפולת בקע מכיוון זה. תחילה חשבתי שמוכה חום אנוכי או אולי לא התעוררתי ממנוחת הצהרים. רעש הירדן פסק. אותו רעש שהורגלנו אליו, ומשפסק הרגשנו בכך. תבינותי שהייתה זאת רעידת אדמה. מאוחר יותר ראינו את מי הירדן חומים ועכורים כמו בעת השיטפונות בחורף. כעבור זמן מה חזר רעש הירדן כתמיד. מאוחר יותר התברר שגוש אדמה גלש לתוך הירדן עקב רעידת האדמה. חתך תלול בהר העזאזל הוא מקום ניתוק הגוש, וניתן לראותו עד היום. רעידת אדמה זו היתה החזקה במשך 50 השנים האחרונות. כשנתיים לאחר הרעידה הגדולה הייתה רעידה נוספת ובמשך השנים עד 1975 היו עוד מספר רעידות. ברעידה השנייה ב-1929 הייתי למעלה במשטרה ושוחחתי עם חייל יהודי שהכרתי. הרגשתי את הרעידה. לפתע בא בריצה חייל ערבי, רץ ישר לאורווה והוציא משם את סוסתו. לשאלת חברי: לאן הוא

את חג הפסח ב-1929 ביליתי בעין חרוד. לראשונה ראיתי איך חוגגים חג מסורתי בנוסח חדש, ההולם את צורת החיים הקיבוצית ומחזיר את החג לאופיו החקלאי. בכלל, ההתיישבות החקלאית בעמק חידשה את החגים המסורתיים ומילאה אותם תוכן הנובע מהווי החקלאי וטבע הארץ. החידושים נתקבלו ע"י היישוב הקיבוצי. הייתי מוקסם מצורת החגיגה ומסדר פסח בנוסח החדש, שכלל פרקים מהגדת פסח המסורתית ותוספות מהווי החקלאי הקיבוצי. בעיני זה היה חג החופש והעבודה.

באותו פסח 1929 בא ברל כצנלסון לחוג את חג הפסח בעין חרוד. חלק ממשפחתו וכן רבים מחבריו היו חברים בעין חרוד. בהליכה היה נשען על מקל לאחר שנפגע בתאונת דרכים.

במוצאי החג נתקיימה אסיפה כללית של חברי המשק. את ברל שהגיע לאסיפה הושיבו בשולחן הנשיאות. את האסיפה ניהל סלוצקין, גיסו. עם פתיחת האסיפה השתררה דממה. איש לא ביקש את רשות הדיבור. כעבור מספר דקות של דומיה שאל ברל: 'נו...? למה לא מתחילים?' קולות מהאסיפה אמרו – אנו מחכים שאתה תפתח, ספר אתה מה הולך בארץ, בתנועה, בהתיישבות, תציג בעיות, שאלות.

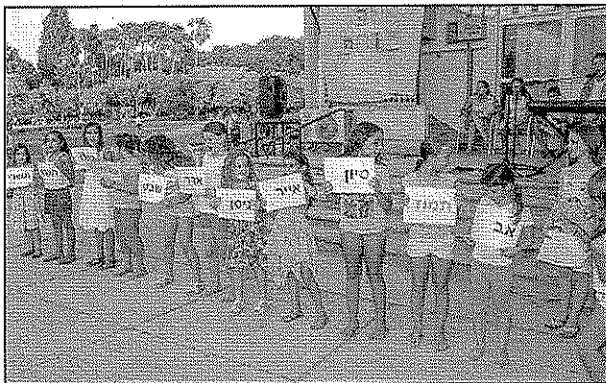
ראינו שברל רותח ועוד מעט יצא מכליו. הוא פתח בכעס: 'מה אתם רוצים ממני? זעק, 'באתי אליכם מן העיר לשאוף אויר העמק, ריח העמק, להתרונן מכם, לשאוב כוח מכם ואתם מחכים שאני אדריך אתכם. דעו: לא הסביבה מעצבת את האדם, אם כי יש לה חלק בעיצוב זה, אלא האדם הוא המטביע חותמו ורוחו על סביבתו. לא האדם הבודד קובע את המצב, אלא תנאי הסביבה, תנאי החיים, התעסוקה, תרבות הסביבה, הם הם הקובעים את אוירת הרוח הסביבה ואת התנאים האנושיים ומהלך מחשבתם והתנהגותם. סביבתכם צלולה, חלוצית, יוצרת יש מאין. רציתי לשאוב כח מכם ואתם דורשים ממני, מה? את רוח העיר?'

סוכות תשע"ה

תמונות קבלת שנת תשע"ה

צילום – עמוס גל

יומנו של חלוץ – סוף

נחפז, ענה הערבי: לעבר הירדן. האם לא הרגשתם את הרעידה? הוא שאל. פרצנו בצחוק. תוך כדי רגיעה, הוא סיפר לנו תאוריות על מהותן וסיבת הרעידות. עוד רעידה חזקה שהורגשה היטב קרתה בשנת 1974 כשהיינו כבר באשדות. הייתי בחדר כשהרעידה החלה וראיתי כיצד החפצים, בעיקר חפצי הזכוכית, נעים מצפון לדרום. לפני כן שמעתי רעש עמום כאילו מתוך האדמה. הרעידה נמשכה מספר שניות. מרכז הרעידה היה בעמק הירדן לפי דברי אנשי הטכניון שבדקו בסביבה שלנו. נזקים נראו במספר בניינים בצורת סדקים שבין הבניינים ותוספות ביטחוניות שבדירות. בספריה אף התהפכו אצטבאות ברזל עם הספרים.

ערך: אבנרון

עליתי על תל
 שפעם היה צריף
 חדר אוכל ובית כנסת הורים.
 לפנים עמד ליד מגדל המים,
 אחר הועבר לפאתי קיבוץ
 להיות מחסן לענף הבננות
 כוורת, גידולי שדה
 ובו חגגו לי הורי בר-מצווה.
 על מרצפות בטון ארבעים על ארבעים
 צעדו קרובינו, חברים, בני עיר וכתה.
 כבר מחר אצא לחלצן ולרצף
 פינת הסבה לילדי ונכדי נכדיי.

אברהמיק חזן

קהילה של קהילות חזון עמק הירדן ממבטו של ניב ליש

שעסוק, יש לו זמן לכל דבר, הוא מסביר את המובן מאליו מבחינתו. כמי שגר בנוף אשדות ובכובע אחר שלו עוסק בצמיחה דמוגרפית, אני שואל את ניב מדוע נוצר הרושם שהרחבות, לאו דווקא הקהילתיות, בעמק הירדן תקועות. למיטב ידיעתי, אומר ניב, בהרחבות הקהילתיות כמעט הכל מכור, כולל ההרחבה באשדות מאוחד, והבניה צריכה להתחיל בתוך זמן קצר מאוד. לגבי הרחבות בתחומי הקו הכחול אכן נוצר עיכוב.

אז מה מעכב?

ניב: המינהל לא נתן במשך תקופה די ארוכה התרי בניה להרחבות בקו כחול בגלל שקיבוצים, בעידוד התנועה, הלכו למהלך של שיוך דירות פנימי (חוזי) בלי לעבור דרך המינהל. לפני שבועות אחדים התקבלה במועצת מקרקעי ישראל החלטה חדשה, בתמיכת התנועה הקיבוצית, לפיה הקיבוץ ירכוש את כל זכויות המגורים בהנחה משמעותית, ואז יוכל לבצע שיוך חוזי פנימי. למרות שלכאורה הפקק חולץ, נשאלת השאלה מאיפה לקיבוץ יהיו את סכומי הכסף לרכוש את מלוא הזכויות, ושאלה שניה: מי ירצה לבנות בית במיליון ₪ בקרקע שאיננה שלו? אם אתה שואל אותי, אני לא הייתי שם סכום כזה. בשביל מה זה טוב? עדיף כבר להמשיך במצב הקיים.

ואכן שאלת מיליון השקל שצריכה להטריד את כולנו, היא מה יקרה עם משפחה שמיועדת לחברות וצריכה להשקיע מיליון ₪ בבניית בית חדש או במתחם מבונה, ואיך משפחה כזו תקבל משכנתא על קרקע שאיננה שייכת לה. דילמה לא פשוטה שמציפה את השאלה כיצד למרות השינוי שעברנו, התנועה ממשיכה לראות את טובת הקיבוץ קודמת לטובת החבר.

המשך בעמוד הבא

יום אחד נקראתי בדחיפות להוריי, מספר ניב ליש, תושב 'נוף אשדות'; מצאתי שם קלסר ובו תביעה משפטית על מיליון שקל כנגד אבא, ואז הבנתי שהקיבוץ נגמר. בעקבות התביעה נגד אבא יצאתי עם המשפחה לשנת חופש. גרנו בכפר ורבורג ועבדתי בקרית גת. ואז, הבן הבכור מורן, שעמד לעלות לבית ספר תיכון, אמר: רק בבית ירחי, אז חזרנו ונעצנו יתד בכנרת המושבה. מאוחר יותר שכרנו בית בפוריה עלית, ואז גמלה בליבנו החלטה לבנות בעמק בית משלנו. עשינו בדיקה מה אפשר פה בסביבה, ואשדות איחוד נראתה לנו קיבוץ טוב, חזק ובריא. היה מגרש פנוי בהרחבה, ובעזרת דמי העזיבה שקיבלנו מכנרת, מימשנו ונכנסנו בתוך תשעה חודשים לבית חדש, תוך שאנחנו עומדים בתקציב שקבענו. מזה שנה ורבע מתגוררת משפחת ליש בבית נאה, מחופה גג רעפים, באחד מרחובות נוף אשדות. לאתרונה נבחר ליש לשמש יו"ר האגודה הקהילתית 'נוף אשדות' המשותפת לקיבוץ ולהרחבה, וראשו כבר עמוס ברעיונות יצירתיים.

ניב, שמשמש כמנהל הקהילה במסדה (יומיים בשבוע) וכאמור גם יו"ר האגודה הקהילתית 'נוף אשדות'. הוא איש עסוק שיש לו זמן להכלל בשנות התשעים ניהל את מחלקת התיירות במועצה במשך שמונה שנים, אחר כך שימש מזכיר קיבוצו כנרת, ובין לבין עשה עוד הרבה. היום הוא מקדיש חלק ניכר מזמנו לפרוייקטים של הרחבות קיבוצים מטעם חברת 'בית בקיבוץ' (חברה-בת של משקי הקיבוצים שמספקת פתרונות בתחומי המימון, התיכנון וניהול הבניה) שבונה בעין גב, במסילות וביחדי שבהררית. בנוסף לאלה, הוא מוביל תהליך של שיוך דירות בגבת וגם לומד לתואר שני. אם הגעתם עד כאן, לא תופתעו לשמוע שהוא גם חבר בפורום של מנהלי קהילות בשותפות עם עמק המעיינות, יו"ר עמותת הספורט של עמק הירדן (העמותה משמשת צינור להעברת כספי הטוטו) ויו"ר ועד הורי בית ירח. גדלתי בבית, אומר ניב, שהמוטו בו הוא שמי

קהילה של קהילות - המשך...

הקהילתית, שלצורך הפטות נקרא לה 'אשדות החדשה' תכלול בתוכה את כל תושבי וחברי אשדות איחוד, אשדות מאוחד והרחבות של שניהם, כאשר הועד המקומי משותף לשניהם, כאשר בו בעת האגודות החקלאיות שני הישובים ממשיכות לעסוק כל אחת בנכסיה.

אם אני זורם עם הרעיון הזה הלאה, ממשיך ניב, אז למה שקיבוצים כמו מסדה (ניב משמש שם מנהל קהילה-א.ר.) ושער הגולן לא הפכו לאגודה קהילתית אחת, עם ועד מקומי אחד ושתי אגודות חקלאיות- האחת שיתופית דוגמת שער הגולן, השניה קיבוץ משתנה, דוגמת מסדה; וכל חבר באשר הוא יוכל לבחור אם לחיות בשיתופי או במתחדש. נשמע הזוי? ממש לא. זרקתי את הרעיון לכמה אנשים די בכירים בשער הגולן, שלא פסלו את הרעיון על הסף ואמרו: 'יאללה בוא נדבר'. אין לי ספק שיתרון הגודל חוסך בהוצאות מוניציפליות וקהילתיות, וככל שיורד ההקף והעומק של הפעילות שנותנת הקהילה, על רקע ההפרטות, יהיה קל יותר לאמץ מודל כזה.

מאיפה שאבת את הרעיון?

ניב: הרעיון בא לי בזמן לימודי לתואר שני במינהל ציבורי, אז התברר לי שהערים קופנהגן (דנמרק) ומאלמו (שבדיה) השוכנות משני עברי גשר אחד, השכילו לאחד את השרותים המוניציפליים למערכת אחת, ואפילו הקימו משטרה משותפת; אז למה שלא יקרה דבר דומה בין אשדות איחוד למאוחד או בין השומר הצעיר לתק"מ. היום הרי הכל אותו דבר.

איך מקדמים רעיונות כאלה?

לטעמי, מי שצריך לקדם רעיונות שקשורים להרחבת ישובים, זו המועצה האזורית והעומד בראשה, כי לקיבוץ היחידני אין את היכולת והמעוף לתת שרותים מוניציפליים וקהילתיים כפי שנתן המשק האותרכי של פעם. המועצה האזורית עמק הירדן, כפי שמצטיירת בעייני, היא קהילה של קהילות,

המשך בעמוד הבא

אשדות עוד תחזור לימיה הגדולים

אני מזכיר לליש שיבנוף אשדות' ישנן לא פחות מחמש משפחות של חברי אשדות איחוד בהווה, וסביר להניח שמשפחות נוספות היו מצטרפות, אלמלא קשיים ביורוקרטיים. החשש מפני הרחבות שקמות לצד קיבוצים, היה בתחילת הדרך כה גדול, אומר ניב, הביא להקמת צוות במועצה שעמדתו בראשו, ונקרא 'מחלקת הרחבת ישובים'. במסגרת פורום זה באנו להגיד לאסיפת אשדות איחוד שברגע שיבנה בית אחד בהרחבה, הקיבוץ כבר לא יהיה אותו קיבוץ, אז קפצו נגדי ואמרו 'אתה בא מטעם ולוולה לתקוע מקלות בגלגלים'.

נכון לעכשיו מתגוררות בנוף אשדות כשמונים מתוך 100 משפחות, ובתוך זמן קצר יושלמו המגרשים החסרים, ומנקודת הזמן הזו, שש שנות לאחר תחילת האיוש, אומר ניב, החשש כנראה לא היה כצעקתו, ואפשר וניתן לגשר על הפערים. אין ספק שנדרשים מאמצים להסדיר מערכת יחסים מורכבת בין שלוש ישויות: אגשי"ח, שכולל את חברי הקיבוץ, אגודה קהילתית שכוללת את כלל התושבים ו-ועד מקומי שהוא זרוע של משרד הפנים, שגם בו שותפים כולם. החזון, וזו אינה מילה גסה במסגרת הסדרת היחסים, הוא להגיע למצב של זהות ועדים פרסונלית בין האגודה הקהילתית והועד המקומי, כך שלשני הגופים תהיה הנהלה משותפת, בדיוק כמו שבעבר יצגה מזכירות הקיבוץ גם את הועד המקומי. אם מקבלים את הגישה הזו, ממשיך ניב לטוות את את הרעיון, הרי שנפתחת אפשרות שהאגודה

קהילה של קהילות - המשך...

וחזרה, והבאתי לקיבוץ שכר מכובד. מאוחר יותר עברתי עם משפחתי לכפר ורבורג עד שהגיע מועד כניסתו של הבן הבכור לתיכון וחזרנו לעמק.

איך הרגשת לחזור?

תראה, בכנרת המושבה ובפוריה עלית, שם התגוררתי לפני שנכנסתי לביתי החדש ב'נוף אשדות', אתה בעצם לא מכיר אף אחד, אתה תלוש, וזאת היתה ההרגשה שלי כל הזמן. בהתחלה זה נחמד להיות כזה אנונימי, עב"מי כזה, אבל מהר מאד אתה מרגיש געגוע לחיי קהילה במובן של להיות מעורב ופעיל, וזה מה שאני. בהרחבת 'נוף אשדות' אני מכיר רק מעטים ויחד עם זה, משתדל להיות מעורב ושותף בארועים מקומיים. יש פה אוכלוסיה שהאתוס שלה הוא אחר משלי, והאתגר הגדול הוא איך יוצרים זהות משותפת ומכנים משותפים שיחברו בין אנשים שהגיעו מרקעים שונים. פעם זה היה קורה לנו בעבודה, בחדר האוכל; היום צריך למצוא את הקירבה בדרכים קצת לאכותיות ובעקשנות לא קטנה. יחד עם זה, אני שומע בקרב אנשי ההרחבה, פחות ופחות אמירות על הקיבוץ הנוגש והמנצל, וזה מעיד על הסתגלות ובגרות. אם ישנן תחושות קיפוח באויר, זה נובע בעיקרו מחוסר הבנה של מורכבות הסיטואציה. יקח זמן וגם זה יסתדר.

אם בפיתוח עסקיננו, מה דעתך על מתחם הקניות החדש בצמח?

ניב: כמנהל צמח תיירות, עסקתי בתכנון עם פישמן לקראת יציאה למכרז, כאשר הגישה שלו היתה מראש: אני לא בונה חדש, כי אף אחד לא יודע לשלם את זה, ולא בונה מרחבים אדירים עם מדרגות נעות וטונות של מיזוג אויר, כי אין מי שישלם. התוכנית היתה לקחת את מבנה בית האריזה להדרים, לעשות לו שיפוץ ולשים בתוכו חנויות. זה נראה על פניו ככדאי ונערך סיוור קבלנים; ואז נפתחה האינתיפדה השניה, כל העסק קרס וכל התיירות קרסה. במתחם כפי שהוא בנוי היום, העלויות הולכות וגדלות, סוף בעמוד הבא

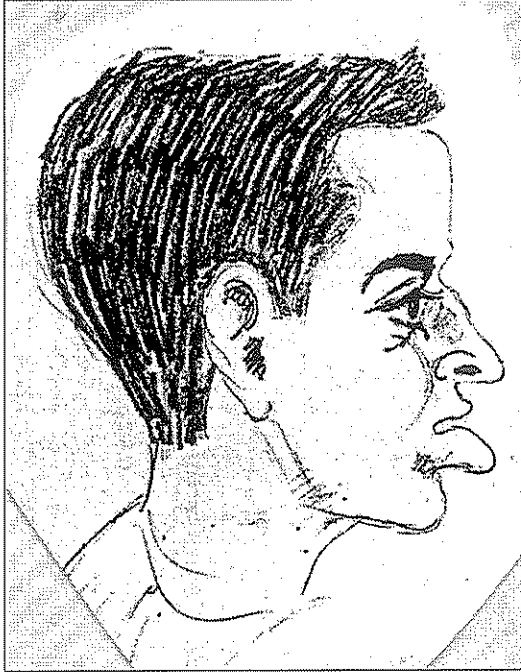
ומי שעומד בראש אותן קהילות, צריך לתת לתושבים שרותים מאלף ועד תו. קח למשל את נושא העובדים הסוציאליים. למה קיבוץ בודד צריך להשקיע סכום משמעותי על עובדת סוציאלית, בו בזמן שהחוק קובע שיש לתת שרות כזה במחיר שווה לכל נפש. אבל מה? קיבוץ מתנדב לשלם, ולכן איש לא שואל שאלות. מסדה היה המשק הראשון שהעלה את נס המרד בעניין זה, ואמר שלא רוצה לשלם, אז המועצה תפסה את עצמה וקבעה שמי שרוצה שרותים חברתיים יבוא למועצה, ואם קיבוץ רוצה לשלם באופן פרטי עבור העסקת עובד כזה- שישלם; ויש כמה כאלה. אותו דבר לגבי גביית ארנונות על ידי הקיבוץ. במסדה, כל אחד עובד ישירות מול הרשות וכנ"ל בקיבוצים אחרים, אבל יש כאלה שממשיכים להתנהל כמו פעם. אותו דבר בנושא חשבונות מים. אני סבור שמבחינת שרותי תרבות, קהילה, חינוך וסיעוד- המועצה צריכה לשמש כתובת, והיא זו שצריכה להוביל הקמת בית סיעודי לתושבי עמק הירדן.

כיצד זה אתה, ניב ליש, שהיית מנושאי הדגל של הקיבוץ השיתופי, עוזב את קיבוץ כנרת ונוודד לשדות זרים?

אכן הייתי לאורך שנים מנושאי הדגל של הקיבוץ השיתופי והאמנתי בו. בשנתיים מתוך שלוש, בהן כיהנתי כמזכיר כנרת (2001-2004) הובלתי תהליך רחב, מונחה, לבניית הסכמות שעיקרן יצירת מודל שלם של קיבוץ שיתופי על בסיס מתחדש. המודל עבר בכנרת בהסכמה של שמונים אחוז בקלפי. מיד אחרי זה סיימתי את התפקיד, וזו שהחליפה אותי, יזמה והובילה מודל אחר, שהיה שונה לחלוטין מהמודל שעבר בקלפי. האם יצאתי פגוע? לא יצאתי פגוע. זה בא לי בטוב, בהבנה טובה. כל תהליך היציאה שלי מהקיבוץ, זרם כאילו תוכנן מראש, בנינוחות ובהתאמה. עם סיום תפקידי יצאתי לעבוד בחברת 'ששון פירות יבשים', חברה בת של תנובה, והיבואן הגדול בארץ לפירות יבשים. גייסו אותי בתור מנהל שיווק שם, ובמשך שנה וחצי נסעתי יום יום מכנרת לקרית-גת

פני אשדות מדורי דורות

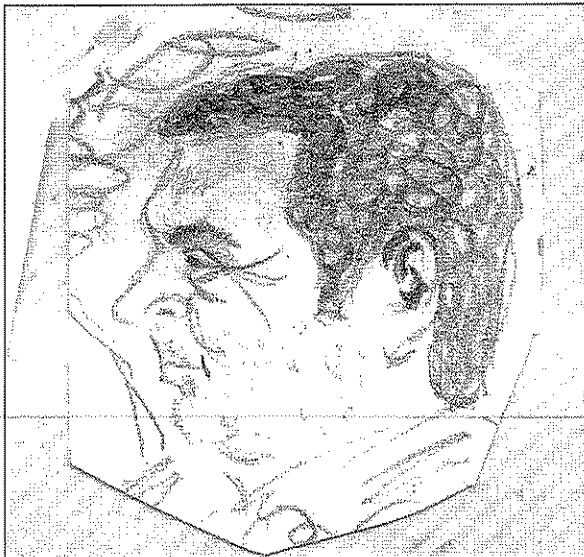
ציורים שצייר דובי שושני לאורך השנים...

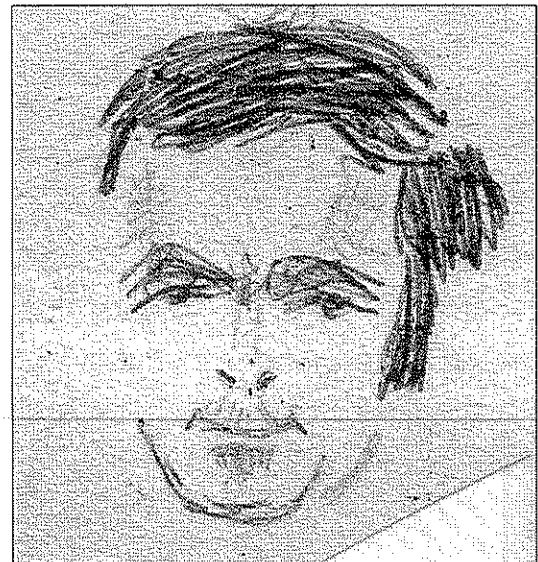
ערך עדווי

אודי אשש

בני פייקוב

נחום ניב

הרהורים על איכות חיינו רשימה שניה בסדרה

האם אין זה עונה על המושג אלימות?

• בכביש שכונת התמרים, יש חניות בשפע בצד המערבי של הכביש, כאשר הכביש עצמו הוא צר מאד. לעתים קרובות אנו מוצאים כלי רכב שחונים בצד המזרחי ומצרים את הכביש הצר ממילא, עוד יותר, תוך שמצמצמים את שדה הראיה של הנוהגים בכביש.

• האם אין זה עונה על המושג אלימות?

לסיכום - אין צורך לקבל את העניין כגזרת שמיים. ניתן למנוע את אותם מפגעים ולהעצים את איכות חיינו על ידי מיגור התופעות.

בעלון הבא - הצעות לפתרון ויישומן.
בתודה וחג שמח,

ישראל ברקאי

"ולקחתם לכם" -

זה שאמר דוד המלך: "כל
עצמותי תאמנה ה' מי כחוק"
(תהילים פ"ה, ו')

יפה צפה דוד שאמר כסוק זה.
תדע לך:

שהלילה הזה דומה לעדרה
אדם,

וההדס דומה לצנייט,

והצרכה דומה לעשת"יט,

והאתרוג דומה ללב.

תנחומא, אמור

אלימות, על פי ויקיפדיה, פרושה התנהגות כוחנית, בין אם פיזית, פסיכולוגית או אחרת; תוך כדי פגיעה, או כוונה לפגוע בבני אדם, בבעלי חיים או בצומח.
על ההגדרה הזו הייתי מתדד את המונח פגיעה כחדירה לתחום מרחב המחיה הפרטי והציבורי בכוחנות.

אנסה להתמקד באלימות תחבורתית בחצר הקיבוצית:

• רוחבן של המדרכות שלנו נע בין מטר אחד לשניים; מאחר וכך, כל משתמש לכל כיוון זכאי למחצית מן המרחב, ואין שום סיבה לוותר על הזכות הזו לטובת כללי תחבורה שתופסים את כל מרחב התנועה. משול הדבר לכלי רכב בכביש דו מסלולי שתופס את שני המסלולים.

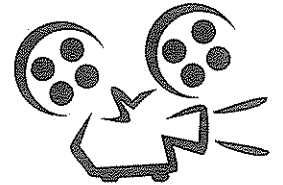
האם אין זה עונה על המושג אלימות?

• באבולוציה הקיבוצית נבנו המדרכות עבור הולכי רגל; נוספו אופנים ונוספו קלנועיות. המכנה המשותף - כלי הרכב הללו צרים יחסית, בעלי הנעה חשמלית ומהירותם סבירה. לעיתים אני נתקל ברכב מוטורי יספה' הנוסע על המדרכות כאשר הגדרתו היא רכב כבישי.

האם אין זה עונה על המושג אלימות?

• הרחובות ההולנדים שנסללו בהרחבה אמורים לשרת הולכי רגל, נוסעי אופנים וכלי רכב מוטוריים (פגם תכנוני) באותו מרחב; ובמסגרת זו פתוחים לנסיעה גם לטרקטורונים - כלי שמוגדר על ידי המוסד לבטיחות וגהות ככלי רכב לא בטיחותי שאסורה עליו הנסיעה בשכונות מגורים.

איך כמעט והפכתי לשחקנית קולנוע - עמליה

כישרונות יגלה את איכויות המשחק הנדירות שלי, כך קיוויתי, אולי יקראו לי להשתתף בעוד סרטים ובתפקידים יותר רציניים. חיכיתי וחיכיתי...

יום אחד מספרת לי הדסה, שהם חזרו זה עתה מהקרנת הסרט, אליו הוזמנו... למה לא הוזמנתי גם אני? הרהרתי נוגות... נו, טוב, אולי אראה אותו מעל המסך הגדול של בית-גבריאל, חשבתני, ואפילו שאלתי וביקשתי את נועם, נציגו המובהק של אשדות בבית-גבריאל. הימים חולפים שנה עוברת, וגם שנתיים, ושנה שלישית חולפת גם היא, ובינתיים אומרים לי חברים במכללת הגמלאים: "ראיתי אותך בסרט!" כו-ל-ם רואים אותי בסרט ודווקא אני, "השחקנית הדגולה", עוד לא ראיתי את עצמי בסרט המדובר.

עד שאחותי נילי ספרה לי שבמסגרת אחריותה על מועדון "גיל הזהב" בשעה"ג, מתוכננת הקרנת הסרט הנ"ל, ואפילו תופיע לשם שיחה בתיה בר, חברת קבוץ גשר שהיא השחקנית הראשית בסרט. כמובן ששמחתי מאוד על ההזדמנות שנקרתה בדרכי לראות במו עיניי את הסרט בו השתתפתי. נסעתי לי שמחה מצד אחד, וגם בהמון מתח שהצטבר עם השנים, בהן כל-כך השתוקקתי לראות את הסרט; ומי שמכיר אותי, יודע שאני תמיד "טסה" לראות את רוב הסרטים הישראליים, במגמה לעודד את תעשיית הקולנוע הישראלית.

בכלל, כחובבת קולנוע עד מאוד, נדמה לי שאני מעודדת גם את כל תעשיות הקולנוע העולמיות, כי מול המסך הקטן של הטלוויזיה אני נרדמת מהר מאוד, אבל מול מסך הקולנוע הגדול, בו התמונה נראית בגדול והצליל חזק מספיק, אני נשארת ערה ברוב הסרטים.

אלא שכגודל הציפיות כן גודל האכזבה. הסתבר שרוב הסרט נראה חשוך ומדכא, ומכל החתונה המפוארת, שצולמה מכל זווית

סוף בעמוד הבא

"מעלה קרחות", שהוצג בחג-הקבוץ במלאות לו 65 שנים, כלומר לפני כ-30 שנים, המליץ ודאי לכל תלמידיו במכללת עמק הירדן וגם לתלמידי בית-ירח הלומדים קולנוע וטלוויזיה, ואולי לעוד גורמים בתעשייה הזו על מספר שמות של אוהבי משחק, אליהם הם יכולים לפנות בבקשם שחקנים, ניצבים ועוד...

כך הגיע שמי כנראה לחברת "יולי-אוגוסט הפקות". לפני כמה שנים טלפנו אלי מהחברה ושאלוני אם אני מוכנה להשתתף בסרט ישראלי, שזכה לימים לשם 'עמק תפארת'.

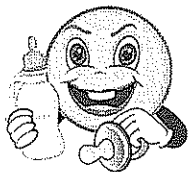
מיד עניתני 'כן!' ואפילו התעניינתי כמה משלמים על זה, כי הייתי אז בעיצומו של התקף חרדה מפני ההפרטה. נדמה לי שאמרו משהו כמו: 'שכר מינימום לשעה בקיבוץ', ואולי אני טועה כי אינני זוכרת כבר. אחרי עוד כמה שיחות טלפון ותיאומים, נאמר לי להגיע לקיבוץ רשפים בשעה מסוימת בבוקר, ולקחת עמי גם חבר מקיבוץ בגליל, שיחדיו נגיע לצילומי סצנת החתונה שתתקיים באותו יום. הסכמתי כמובן. בשעה היעודה הגיע החבר והדרמנו לעמק המעיינות שאז עוד נקרא בקעת בית-שאן. היו שם המון אנשים, שכביכול כולם האורחים המוזמנים לחתונת בת-המשק. יונתן והדסה אלתר קיבלו במעמד זה את תפקיד הורי הכלה. נאמר לי מה אני צריכה לומר להורי הכלה, ושמחתי מאוד שהיו אלה חברים מוכרים לי. הסצינה בה אנחנו לוחצים ידיים ומברכים אישה את רעותה, צולמה כמה וכמה פעמים. אח"כ צולמתי ביושבי עם עוד מוזמנים ע"י שולחנות ערוכים בעוד הורי הכלה סובבים ביניהם. השמש המשיכה כל העת לנוע בשמים הבהירים וצוות הצילום החליף זוויות שוב ושוב ושוב, עד שיצא לנו כבר מכל התורים. נו, חשבתני לעצמי, עד מתי ימשיכו לצלם את אותה סצינה?

בשעות אחה"צ שוחררנו. חזרתי הביתה עייפה אך רצוצה (כמו בטיולים השנתיים של ביה"ס) תוך שאני חולמת על הפריצה הגדולה שלי לעולם הקולנוע, ואחרי שאיזה מגלה

איך כמעט הפכתי לשחקנית קולנוע – סוף

מזל טוב!
 אליאורה ואורי ניב
 אנישואי הבן
 דרוך עם רינה
 מזל טוב למשפחה!

מזל טוב!
 ארוחה ושאל אלתר
 אהודת הנכדה – שירה
 בת אצמית ויצל
 איפה כל אהודת הנינה
 מזל טוב לכל המשפחה!

מזל טוב
 אקארין ואביטור אורץ
 אהודת הבת רוני
 אחות איתמר
 מזל טוב לכל המשפחה!

אפשרית, נראו על המסך יונתן, הדסה ועמליה בערך שְׁנֵייה ומחצית השְׁנֵייה או לכל היותר שתי שְׁנֵייות תמימות. הסרט היה ארוך ואיטי מדי לטעמי, וכאשר הסתיימה ההקרנה נשארתי עם חברי שער-הגולן כדי לברר למה באמת לא ראו יותר תמונות של עמק התפארת שלנו, עם שיפעת הירוק והשמים התכולים; למה קוצצו עד דק סצנות החתונה שהיו מלאות אור ולמה לא הוסיפו קצת הומור, כדי לקנות קצת את לב הצופים, ביחוד הדור הצעיר.

מסתבר שהדר פרידליך, הבמאית, היא גם המחזאית, התסריטאית והעורכת של הסרט, שמראה את הקושי של רוב בני-האדם להתמודד עם הזְקָנָה וְהַבְּדִידוּת, והשיקולים לכאן ולכאן היו שלה. נשמעו ביקורות די קשות.

בתיה בר סיפרה שהיא נסעה עם הבמאית הדר פרידליך לספרד וגם לאוקראינה, והן קיבלו ביקורות מצוינות, ושהסרט בעצם חורג מהמסגרת של הקבוץ או מדינת ישראל. אפרופו זה, נדמה לי שאפילו את שכר המינימום שהובטח לי, לא קיבלתי עד היום, וזה כבר אומר דרשני, ולמרות התקווה לפרוץ אל עולם הקולנוע, שהתאכזבה, אמשיך לעודד את תעשית הקולנוע הישראלי ע"י קניית כרטיסי קולנוע. ואסתפק בהופעות צנועות בחגי הקיבוץ.

שיהיה לכולנו רק טוב ושבת שלום

עמליה דיין בת-ארי

ואגב: מבקר הקולנוע של עיתון 'הארץ' לא חסד שיבטו מהסרט וכינהו: 'ההחמצה הגדולה'. יש הרבה כוונות טובות ומחשבה מאחורי סרטה של הדר פרידליך "עמק תפארת", כתב, אבל זה לא מספיק כדי להפוך אותו לסרט מעניין באמת.

מי ומה באשדות

סביבתם. ואם יורשה לי שוב - יפה שעה קודם.

ראש השנה הוא מועד מצויין לברך אנשים; לאחל להם אושר, בריאות, נחת, אריכות ימים, נכדים (לא בהכרח בסדר הזה). יש שיוסיפו למניין האיחולים גם 'עושר' למרות שבעיני עושר אינו משאת נפש והייתי מסתפק ב-'פרנסה טובה' שבמקרה הטוב תציף אותך קצת מעל קו העוני. אבל תודו שגם שונאינו, לא היה מאחלים לנו שבליל ראש השנה יפרצו לקודש הקודשים של 'נהרא', וירימו משם כספת כבדה שאינה מקובעת לרצפה, שכעבור ימים אחדים תימצא מיותמת ממזומניה. פתגם ידוע אומר שמי לא טורח בערב שבת לא יאכל בשבת ומי שלא ממגן את רכושו, בל יופתע כאשר זה יתפוס פתאום רגליים. אגב, זה לא בהכרח מדוייק, משום שאותה חוליית פורצים ביקרה באותו לילה בשני מתחמים ממוגנים ('צל תמר' ו'המשביר לחקלאי' מול אפיקים) שם הצליחה לנטרל את מערכות המיגון ויצאה גם שם כששללה בידה.

אגב, לפני כשנה נכשל נסיון לגנוב כספת מבניין הנהלת החשבונות, אחרי שסטודנט ערני שמע רעשים, ניגש לראות מה מקורם, והפורצים, שהופרעו במלאכתם נמלטו. אמצעי מיגון והתראה, תפקידם העיקרי הוא סוף בעמוד הבא

הגולם שקם על יוצרו - יום לאחר ראש השנה, בעוד אני רוכב על אופניי עם נכדי בן השנתיים, פגש בי ד'. על פי מראה פניו הוא נראה לי כעוס, שלא לומר רותח מזעם. 'הרסת לי את החג'. סינן מבין שפתיו. כעסו של ד' נבע מכך שבעלון ראש השנה כתבתי בדפים הצהובים שאחת מגינות המשק החדשות, באזור המטבח, נראית מוזנחת כתוצאה ממתסור במים. 'אין לך מושג כמה אני משקיע בגינות האלה', סנט בן, 'ואתה, מבלי לחשוב פעמיים, כותב דברים חסרי אחריות'. הסברתי ל ד' שעבודתו והשקעתו בנוי הקיבוץ, הם מן המפורסמות, ואף הדגשתי בפניו שברוב מוחלט של המקרים אני מקפיד לשבח את עבודת הגננים שנעשית במסירות ובחדוות יצירה; לא חלילה על מנת לשאת חן בעיני מישהו, אלא כי זו פשוט האמת. ד' לא הסכים איתי ונפרדנו לדרכנו, תוך שאני מברך אותו לשנה טובה.

למען הסר ספק, חזרתי אל אותה גינה מושמצת, לראות הכצקתה, וממש באותה עת חנו בה שישה טווסים, שניקרו בצמחים היבשים נקר היטב. אז יכול להיות שהאשם העיקרי אינו במים או בטפטפות, אלא בטווסים, שעושים בגינות ודשאי אשדות כעולה על רוחם, וידנו הרחמנית קצרה מלהושיע. בשורה התחתונה ד' צדק. הוא משקיע את כל נשמתו בגינות, בסוף באים כמה טווסים חסרי מעצורים ובמחי ניקורם מסכסכים בין חברים. אז תרשו לי להתנצל בפומבי בפני דובי ששולח לי שוב ושוב תצלומים של מכולת האשפה (הצפרדע) שליד האקונומיה שהפכה למעוזם של עשרה חתולים שמנים ומפוטמים (לאחרונה גם טווסים) שמטילים חתיתם על ילדי הבתים הכוללים ועושים במכולה כבתוך שלהם. מאחר וחלוקת האשפה בתוך המכולה אינה מאוזנת (החלק עם המכסים המתרוממים בדרך כלל מלא, החלק עם המכסה הנגרר כמעט ריק) היא עולה כמעט בכל יומיים על גדותיה ומפיצה צחנה וטינופת על כל סביבותיה. אם יורשה לי - נראה עדיף לחזור למכלי הפלסטיק הנגורים, שהם נוחים יותר למשתמש והרבה פחות מזהמים את

מי ומה - המשך

אחותו שיר, לנסות להחיות את אביו הגוסס, שעשור חלף מאז עזב, והגעגוע אליו רק מתעצם, של אברהמיק חזן על היפוכם של שמות, של דודו פונדק על משפחת אביו המסונפת וכיצד לא סיפרו לאביו ישעיהו על מותו של האח מנחם, של אורי גלעד על אביו, שהגיע לחופשת פסח משרותו בבריגדה היהודית, והצטווה לקרוא את 'שפוך חמתך על הגויים' ושל אהובה שטיינברג, אז דוכן, שסיפרה בכישרון תיאטרלי כיצד הביא אביה את בתו היחידה אל לשכת הגיוס ואמר לחיילים: 'קחו אותה'. והרבה הרבה כבוד לדור המייסדים, שהנחיל לנו מורשת עשירה ומלאה תוכן שעוברת כחוט השני מדור לדור. ברכות לצוות הבלתי נלאה וברוך הכישרון-~~ברוריה את לירון~~ (עמליה המככבת בחגיגות התשעים נחה השנה) שמפתיע אותנו במנת ריגושים שהופכים את כיפור לא רק ללגיטימי כי אם לרלוונטי.

לך אל הדרור עצל - מאחר ונשבעתי שאיני מבין בציפורים יותר מאשר הם מבינים בבני אדם, פניתי לדובי שושני שיבאר לי את פשר תנועת הציפורים של שעות אחר הצהריים. מדובר בלהקות גדולות למדי של סיקסקים, דרורים, סנוניות ואפילו עורבים שחגים מעל שדותינו במעין ריקוד כלולות מרהיב עין. דובי אומר שמדובר בנדידות מקומיות כלומר תנועה מעגלית של הרבה מאד ציפורים, שמסתיימת איפהשהו בשקיעת החמה, ואז כל חבורה חוזרת אל נקודת ההתחלה פחות או יותר. אז מי שלא מאמין שיצא אחר הצהריים, משהו כמו חמש וחצי שש, לעבר מצפה אבנר ויחזה בתופעה המופלאה הזו. אגב, דובי מספר שלהקת דרורים ענקית מסתופפת לה תחת עצי פיקוס, עדות לכך שציפורי השיר חוזרות אלינו ובגדול.

כל זו אשדות כבר מזמן חדל להיות מוסד שמספק רק שרותים קמעונאיים, והוא היום מציע ללקוחותיו חווית קניה מהסוג ששמור לבתי כל-בו גדולים וחשובים ממנו בהרבה;

סוף בעמוד הבא

לעכב את הפורצים ולגזול מהם זמן יקר, אומר אורי אפרת, קב"ט המועצה. מנגד התברר שמיגון הוא אמנם תנאי הכרחי, אך כנראה לא תנאי מספיק, כפי שהוכח בשתי הפריצות הנוספות שארעו באותו הלילה. אנחנו חוזרים ומתריעים כל הזמן על הצורך להשקיע באמצעי מיגון, אומר אפרת, אבל לצערנו לא כולם עושים כך, בעיקר בגלל ההשקעה הדי כבדה שכרוכה בזה, ורק לאחר שמתרחשת פריצה, מפנימים זאת ונוקטים באמצעים.

מה הקשר לקולנוע עברו הימים שאולם קולנוע היה מקום הבילוי הכי אטרקטיבי-אולטימטיבי. היום כשאתה בא לראות סרט ב'בית גבריאל' אתה בא לראות סרט נטו בלי יומני גבע ובלי פרומו לסרט הבא, שאורכו כמחצית השעה, ללא זמן פציעות. מאחר ורובנו אנשים מתוקשרים, איש מאיתנו לא יעלה על דעתו לוותר על מכשיר הסמרטפון החביב בעת הצפיה בסרט, ואחת לכמה דקות ישלוף את המכשיר מנרתיקו, ישוטט בהודעות הווטסאפ שהתקבלו, בשיחות הטלפון שלא נענו, ומעת לעת גם ישיב למברכים. בסרט האחרון בו צפיתי (גט) נדהמתי לראות עשרות אנשים שבו זמנית צופים בסרט מסמסים הודעות ואוכלים פופקורן - והכל בעשרים שקלים של יום שלישי, ותוך כדי כך מאירים את מחשכי האולם באור נגוהות, שעה שאת תפקיד הסדרן עם הפנס, שמאותת לך היכן לשבת, ממלא היום מכשיר סלולארי שרומז לך שאתה לא חי בסרט אלא במציאות. אז מי שעוד לא ראה את 'גטי' אני ממליץ עליו. סרט נהדר.

טקס ציפורים הפך בימה מכובדת לסיפורים אישיים מרגשים ומאד מקוריים-שאת חלקם אפילו ברוריה שמעה לראשונה - מתובלים בשירים נוגעים לכל לב. נופך מיוחד סיפקו סיפוריהם של שאול ינאי שסיפר באילו נסיבות נחשף לתחום הפילוסופיה, של נטע כחן שהוזעק בארבע לפנות בוקר על ידי

מי ומה - המשך

!nne k חתת כח'ק - וכו"ת אק nne!

חג הסוכות תשע"ה

יום ד' 8/10/14

נתכנס על הדשא הדרומי החדש (ליד השעשועים) בשעה 20:15 ונשתתף כולנו בשירה ובקישוט הסוכה, נשמע על החג ונחזה בריקודים של כל הגילים.

הורים וילדים מוזמנים להיענות לקריאת הקריין לכסות את קירות הסוכה בסכך ולקשטה.

הביאו עמכם מחצלות לישיבה על הדשא ואל תשכחו – אלתוש!

בתום הטקס נתגייס כולנו לאיסוף הכיסאות!

מאחלים לכולם הנאה ושמחה! צוות החג: דודו פונדק, אילנית פרץ שדה, אדמית פלג.

חג שמח!

עלון סוכות תשע"ה
עריכה ומי ומה – אבנר רון
שער – ברכה פונדק
איור – אירית גל
צילום עלון – אתי רון

למשל לוח מודעות ממוסד שמהווה תחליף הולם לכל אותם שלא צלחו או התייתרו עם השנים, כמו למשל שולחן קק"ל מחופה במעין אוהל שזור מקלות מטאטא שמצל על יושביו מפני שמש וגשם. כמו למשל פינות התייחדות למי שמבקש לנהל עם מאן-דהו שיחה חברית שקטה; לא ירחק היום ותוצב בו גם פינת משחקים וסרטי וידאו עבור דרדקינו בני השנתיים, ואם ירצה השם גם כלבינו לא יצאו מקופחים ויזכו למתקן קשירה הולם. חויית קניה כבר אמרנו?

מציגים בפריז – בימים אלה ילוגי מציגה את מוצריה ומרכולתה, בתערוכת אריזות לתרופות בפריז. כך נראה הביתן שלנו. בהצלחה לאנשי ילוגי בפריז:

תערוכת ה-90 של אמני אשדות ב-25/10/14
ב'בית גבריאל' – להלן טעימה קטנה... ציורה של איסק.

